

از اون جایی که بر این باوریم هیچ اثری خالی از نقص نیست و به قول سعدی علیه‌الرحمه: «متکلم را تا کسی عیب نگیرد، سخنش اصلاح نپذیرد» از شما همکاران فرهیخته و دانش‌آموزان عزیز تقاضا داریم که بر ما ممت گذاشته و هر نظر، پیشنهاد و یا نقدی راجع به کتاب‌مون داشتید اون رو از طریق شماره پیامک انتشارات و یا از طریق ایمیل (Hashemi.hadi2000@gmail.com) برای ما ارسال کنید.

مخلص تک تک عزیزان
مؤلفین کتاب

فهرست

	درس ۱: هدف آفرینش	۸
	درس ۲: پر پرواز	۱۲
	درس ۳: پنجره‌ای به روشنایی	۳۶
	آزمون درس ۱ تا ۳	۵۲
	درس ۴: آینده روشن	۵۴
	درس ۵: منزلگاه بعد	۷۳
	درس ۶: واقعه بزرگ	۸۷
	آزمون درس ۴ تا ۶	۹۹
	درس ۷: فرجام کار	۱۰۱
	درس ۸: آهنگ سفر	۱۱۵
	درس ۹: دوستی با خدا	۱۲۷
	آزمون درس ۷ تا ۹	۱۴۴
	درس ۱۰: یاری از نماز و روزه	۱۴۶
	درس ۱۱: فضیلت آراستگی	۱۶۴
	درس ۱۲: زیبایی پوشیدگی	۱۷۶
	آزمون درس ۱۰ تا ۱۲	۱۸۸
	آزمون جامع سال دهم	۱۹۰
	درس ۱: هدایت الهی	۱۹۴
	درس ۲: تداوم هدایت	۲۱۴
	درس ۳: معجزه جاویدان	۲۳۳
	آزمون درس ۱ تا ۳	۲۵۱
	درس ۴: مسئولیت‌های پیامبر (ص)	۲۵۳
	درس ۵: امامت، تداوم رسالت	۲۷۴
	درس ۶: پیشوایان اسوه	۲۹۹
	آزمون درس ۴ تا ۶	۳۱۷
	درس ۷: وضعیت فرهنگی، ...	۳۲۰
	درس ۸: احیای ارزش‌های راستین	۳۳۵
	درس ۹: عصر غیبت	۳۵۷
	آزمون درس ۷ تا ۹	۳۸۴
	درس ۱۰: مرجعیت و ولایت	۳۸۷
	درس ۱۱: عزت نفس	۴۰۶
	درس ۱۲: پیوند مقدس	۴۲۲
	آزمون درس ۱۰ تا ۱۲	۴۳۹
	آزمون جامع سال یازدهم	۴۴۱
	پاسخ‌نامه تشریحی	۴۴۵
	ضمائم	۵۴۷
	پاسخ‌نامه کلیدی	۵۶۹

دین و زندگی (۱)

کتاب دین و زندگی سال دهم در بردارنده ۱۲ درس در موضوعات هدف زندگی، سرمایه انسان، مرگ و جهان پس از مرگ شامل برزخ و قیامت می باشد. در ادامه دروس این کتاب، با اهمیت برنامه ریزی و شیوه آن، محبت به خداوند و اقدامات عملی در جهت افزایش تقوا یعنی نماز و روزه و خصوصاً احکام روزه آشنا می شویم. دو درس پایانی نیز در مورد عفاف و آراستگی و پوشش انسان طبق فرمایش دین مبین اسلام است.

این کتاب مشتمل بر ۲۳ آیه قرآن به زبان عربی، ۵ آیه قرآن به زبان فارسی (البته آیات زیادی نیز در متن درس آمده اند ولی صراحتاً به آیه بودن آن‌ها اشاره‌ای نشده است)، ۳ حدیث و فرمایش اولیای الهی به زبان عربی و ۳۱ حدیث به زبان فارسی است. پس در این کتاب علاوه بر متن و مفهوم درس، با حدود ۶۲ آیه و روایت روبه‌رو هستیم که قطعاً درصد زیادی از تست‌های کنکور را به خود اختصاص خواهند داد.

از نظر تعداد تست‌های کنکور در دروس این کتاب، ذکر این نکته لازم است که دروس ۱ و ۸ در کتب پیشین جایی نداشته و کاملاً جدید است. اما از میان سایر دروس، درس‌های ۲، ۴، ۹ و ۱۰ بیشترین تست‌ها را داشته‌اند. از نظر تست‌های احکام، قطعاً درس ۱۰ و احکام روزه همیشه در کنکور مورد نظر طراحان محترم خواهد بود.

درس اول هدف آفرینش

موضوع درس

جهان آفرینش توسط خالق حکیم و دانا آفریده شده است؛ پس دارای هدف می‌باشد. در این درس ابتدا با هدفمندی جهان آفرینش آشنا می‌شویم و تفاوت میان انسان و حیوان و گیاه در رسیدن به هدف را می‌بینیم و در نهایت در مورد برترین هدف در جهان هستی و مزایای حرکت به سوی آن صحبت می‌کنیم.

عناوین درس

- جهان هدفمند: خداوند متعال این جهان را حکیمانه و هدفمند آفریده است و هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است.
- هدفمندی در آفرینش انسان: انسان نیز به عنوان برترین مخلوقات دارای هدف و برنامه معین خود است که طبیعتاً با حیوانات و گیاهان تفاوت‌هایی دارد.
- اختلاف در انتخاب هدف: انسان‌ها در انتخاب هدف‌های خود دارای اختلافاتی هستند که ناشی از بینش و نگرش خاص خود آن‌ها است.
- برترین هدف: در میان اهداف بی‌شمار انسان‌ها که گروهی فرعی و گروهی اصلی هستند، انتخاب خداوند به عنوان معبود و تلاش برای بندگی او برترین اهداف است چرا که سعادت و رفاه دنیوی و اخروی را در پی دارد.
- عبادت: عبادت همان بهترین مسیر برای کسب رضایت خداوند است که فقط شامل نماز و روزه و... نمی‌شود بلکه شامل هر کاری می‌شود که رضایت خداوند را در پی دارد و به شیوه تعیین شده در دین انجام می‌شود.
- یک تیر و چند نشان: انسان‌ها با انتخاب خداوند به عنوان مقصد اصلی خود، در حقیقت با یک تیر، چند هدف را نشانه‌گیری می‌کنند و دنیا و آخرت را با هم به دست می‌آورند اما در صورت انتخاب تنها دنیا از بهره‌ای محروم می‌شوند.

مشاوره

این درس در کتاب درسی نظام پیشین وجود نداشته و طبیعتاً هیچ پیشینه کنکوری از آن در دست نیست؛ ولیکن مفهوم «حق» و رابطه آن با «هدفمندی» در کتاب سابق وجود داشت و تست‌های متوسطی از آن مطرح شده بود.

مقدمه

- « یک سؤال مهم: اگر کسی کالا و وسیله ارزشمندی را تهیه کند و از آن استفاده غیر تخصصی و کاملاً بی‌ربط کند مثلاً یخچالی را با قیمت بالا تهیه کرده و به عنوان کمد استفاده کند یا خودروی گران‌قیمتی را در گوشه‌ای از حیاط به گلخانه تبدیل کند، در مورد او چه فکری می‌کنید؟
- « یک پاسخ مهم‌تر: ۱) حتماً تعجب می‌کنید. ۲) در عقل و خرد چنین افرادی شک خواهید کرد؛ زیرا این وسایل با آن همه امکانات و هزینه، برای هدف خاصی ساخته شده‌اند و به کارگیری آن‌ها در کارهای دیگر، هدر دادن و اتلاف سرمایه است.
- « یک سؤال دیگر: ما «انسان‌ها» برای چه آفریده شده‌ایم و «هدف» از زندگی ما در این جهان چیست؟
- « اهمیت سؤال: دست یافتن به پاسخ این سؤال، بسیار مهم و حیاتی است (معلول)؛ زیرا این خطر وجود دارد که در صورت ندانستن هدف، امکان دارد زندگی خود را از دست بدهیم (علت) که نه ارزش آن قابل مقایسه با یخچال و خودرو است و نه امکان به دست آوردن مجدد آن وجود دارد.

(سؤال ۱ درس ۱)

یکی از نیازهای اساسی انسان، درک هدف زندگی است.

نکته تکمیلی

جهان هدفمند

- در پس خلق تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است. (آفرینش جهان حکیمانه است).
- « زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ کاری را بیهوده (عَبَث، باطل) انجام نمی‌دهد.
- « قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را «حق» می‌داند، از آن جمله می‌فرماید:

موضوع درس

خداوند متعال، مردمان را به وسیله پیامبران هدایت می‌نماید که مکمل هدایت‌گر درونی یعنی عقل بشر می‌باشند. این هدایت‌گران بیرونی در گذر اعصار و زمان‌ها، حضور داشته‌اند و بسته به میزان عقل مردم و پیشرفت دانش بشر، تعالیم الهی را با نام‌های گوناگونی در میان مردم بیان کرده‌اند. یک سؤال مهم از سوی انسان‌ها این است که اگر خداوند، واحد و تعالیم او نیز یکی است، پس چرا ادیان گوناگون با محتواهای بعضاً مختلف در میان مردم ظهور کرده است؟ در این درس به این سؤال مهم پاسخ می‌دهیم.

عناوین درس

- فطرت مشترک، منشأ دین واحد: انسان‌ها در گذر قرون و اعصار به واسطه تساوی در ویژگی‌های فطری و ذاتی نیازمند یک دین و یک راهنما جهت هدایت به سوی خوشبختی می‌باشند.
- علل فرستادن پیامبران متعدد: با وجود تساوی در فطرت انسان‌ها، در طول زمان‌ها، ادیان و پیامبران متعددی ظهور کرده‌اند و این گونه نبوده است که یک دین یا یک پیامبر هدایت‌گر انسان‌ها باشد. این امر دارای دلایل متعددی است که مهم‌ترین آن‌ها عبارت است از: استمرار و پیوستگی در دعوت، رشد تدریجی سطح فکر مردم و تحریف تعلیمات پیامبر پیشین
- علل وجود ادیان مختلف: با وجود تأکید خداوند بر وحدت میان ادیان و پیروان آن‌ها، در زمان حال می‌بینیم که دینداران در دین‌های مختلف مشاهده می‌شوند. گروهی مسیحی، گروهی مسلمان، گروهی یهودی، گروهی زرتشتی و ... هستند. دلیل این امر عمدتاً لجاجت و عدم پذیرش رهبران این ادیان است که به دلیل از دست رفتن موقعیت، قدرت و ثروت در مقابل دین جدید موضع می‌گیرند.

مشاوره

این درس، یکی از مهم‌ترین و پُر تست‌ترین دروس در کنکور سراسری در سالیان قبل بوده و تقریباً همه ساله از محتوای این درس تست‌هایی مطرح شده است. توجه ویژه به آیات به عنوان اصلی‌ترین و کلیدی‌ترین مفاهیم درس برای طرح تست در کنار حفظ عناوین و زیرمجموعه‌های آن‌ها به همراه دقت در یادگیری مفاهیم درس عامل موفقیت شما در این درس خواهد بود.

مقدمه

خداوند با لطف و رحمت خود، ما انسان‌ها را تنها نگذاشت و هدایت ما را بر عهده گرفت و راهی را در اختیارمان قرار داد که همان راه مستقیم خوشبختی است. آیا خداوند یک راه و یک دین برای ما فرستاده یا راه‌ها و ادیان متعددی در اختیارمان قرار داده است؟

تدبر در قرآن

■ به ترجمه آیات توجه کنید:

- ۱- «خداوند از دین، همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آن چه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.»
- ۲- «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیبمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»
- ۳- «این دین | آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید.»
- ۴- «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.»

■ اکنون به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) خداوند از پیامبران می‌خواهد تا در چه چیز تفرقه نکنند؟

پاسخ دین خدا

ب) دین مورد قبول نزد خداوند کدام است؟

پاسخ اسلام که به معنای تسلیم بودن در برابر خداوند است و به عقیده حق معتقد گشتن. به عبارتی دیگر، آن دین واحد عبارت است از تسلیم شدن در برابر فرامینی که از سوی خداوند صادر می‌شود که این فرامین به صورت عقاید و احکام الهی در میان جوامع شناخته می‌شود. این فرامین در شرایع رسولان و انبیای او از نظر مقدار و کیفیت مختلف است؛ ولی در عین حال از نظر حقیقت چیزی به جز همان امر واحد نیست. اختلافی که در شریعت‌ها وجود دارد از نظر کمال و نقص است، نه این که اختلاف ذاتی و تضاد و تنافی اساسی بین آن‌ها باشد و معنای جامعی که در همه آن‌ها وجود دارد عبارت است از تسلیم شدن به خدا در انجام شرایعش و اطاعت از او در آن چه که در هر عصری با زبان پیامبرش از بندگانش می‌خواهد.

ج) اهل کتاب (یهودیان و مسیحیان) درباره چه چیز اختلاف کردند؟ علت اختلاف آن‌ها چه بود؟

پاسخ در دین اسلام اختلاف کردند، به دلیل حسدی که میان آنان وجود داشت.

توضیح بیشتر: اختلاف اهل کتاب ناشی از ستمگری و حسد آن‌ها نسبت به پیامبر بود نه ناآگاهی آنان از ظهور پیامبر خاتم. زیرا اوصاف و مشخصات پیامبر اسلام در کتب آسمانی پیشین که بخش‌هایی از آن در دست یهود و نصاری وجود داشت بیان شده بود و به همین دلیل دانشمندان آن‌ها قبل از ظهور او، بشارت ظهورش را با شوق و تأکید فراوان می‌دادند، اما همین که مبعوث شد، چون منافع خود را در خطر می‌دیدند از روی طغیان و ظلم و حسد همه را نادیده گرفتند؛ پس اختلاف آن‌ها ناشی از جهل نبود و چنان نبود که حقیقت امر برایشان مجهول بوده باشد و ندانسته باشند.

د) حضرت ابراهیم علیه السلام چه آیینی داشت؟

پاسخ اسلام

ه) مسیحیان و یهودیان او را پیرو چه آیینی می‌دانستند؟

پاسخ یهودی و مسیحی. توضیح آن که یهودیان ادعای این را داشتند که حضرت ابراهیم نیز مانند آن‌ها یهودی بوده است و مسیحیان نیز ادعا می‌کردند آن حضرت مسیحی بوده است.

«دین به معنای راه و روش است.

راه و روشی که خداوند برای زندگی انسان‌ها برگزیده، همان دین الهی است که به آن اسلام می‌گویند.

بر اساس آیات قرآن کریم، خداوند یک دین برای انسان‌ها فرستاده و همه پیامبران دستور داده تا همان دین را در میان مردم تبلیغ کنند و راه تفرقه در پیش نگیرند.

«انبیا هم این فرمان را اطاعت کرده و مأموریت خود را انجام داده‌اند.

«حال شایسته است بدانیم که:

چرا خداوند فقط یک دین برای هدایت بشر فرستاده است؟

با وجود یکی بودن دین، چرا خداوند، پیامبران متعدد فرستاده است؟

چرا امروزه ادیان مختلفی در جهان وجود دارد؟

چرا بعد از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پیامبر جدیدی نمی‌آید و پیامبری به ایشان ختم می‌شود؟

فطرت مشترک، منشأ دین واحد

«فطرت به معنای نوع خاص آفرینش است.

وقتی از فطرت انسان سخن می‌گوییم، منظور آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است.

از ابتدای آفرینش تا کنون اقوام مختلفی روی زمین زندگی کرده‌اند؛ این افراد با این که در برخی خصوصیات مانند نژاد، زبان و آداب و رسوم با یکدیگر

تفاوت دارند ولی همگان ویژگی‌های فطری مشترکی دارند.

به طور مثال همه انسان‌ها:

از استعداد تفکر و قدرت اختیار برخوردارند.

فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت و خیرخواهی را دوست دارند و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، حسادت و دروغ بیزارند.

به دنبال زیبایی‌ها، خوبی‌ها و کمالات نامحدودند.

از فنا و نابودی گریزان و در جست‌وجوی زندگی جاودانه هستند.

به سبب این ویژگی‌های مشترک (فطرت) (علت)، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته (معلول) تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان

قرار داده است برساند.

این برنامه اسلام نام دارد که به معنای تسلیم شدن در برابر خداوند است.

در این برنامه از انسان خواسته می‌شود تا با اندیشه در خود و جهان هستی (علت)، به ایمان قلبی دست یابد. (معلول)

محورهای اصلی دین اسلام در حیطة ایمان

ایمان به:

- ۱ خدای یگانه و دوری از شرک
- ۲ فرستادگان الهی و راهنمایان دین
- ۳ سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه
- ۴ عادلانه بودن نظام هستی

نکته ترکیبی

- ۱ ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک (اعتقاد به توحید): با آیه «اللّٰهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ...» تناسب مفهومی دارد. (سال ۱۰ درس ۴)
- ۲ ایمان به سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه (اعتقاد به معاد): با آیه «مَنْ آمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ...» تناسب مفهومی دارد. (سال ۱۰ درس ۳)
- ۳ ایمان به عادلانه بودن نظام هستی (اعتقاد به عدل): با عبارت «جهان بر اساس عدل استوار شده است.» تناسب مفهومی دارد. (سال ۱۰ درس ۴)

محورهای اصلی دین اسلام در حیطة عمل

و در حیطة عمل، از انسان می‌خواهد با ایمانی که کسب کرده است، تلاش نماید تا:

- (الف) با انجام واجبات دین و ترک حرام‌های آن، خداوند را بندگی و عبادت کند.
- (ب) فضائل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و امانت‌داری را کسب و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق، دروغ و ریا دوری کند.
- (ج) جامعه‌ای دینی بر اساس عدالت بنا نماید.

نکته ترکیبی

- ۱ کسب فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و ... با آیه «فَالْتَمِمْهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا...» تناسب مفهومی دارد. (سال ۱۰ درس ۲)
- ۲ دوری از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق، دروغ و ریا، با آیه «فَالْتَمِمْهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا...» تناسب مفهومی دارد. (سال ۱۰ درس ۲)

همه پیامبران الهی، مردم را به این امور فرا خوانده‌اند. به همین دلیل، محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همه آن‌ها یک دین آورده‌اند. با این وجود، تعالیم انبیا در برخی احکام فرعی، متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره با دوره‌های دیگر تفاوت داشته است. مثلاً همه پیامبران، امت‌های خود را به نماز دعوت کرده‌اند، اما در شکل و تعداد آن تفاوت‌هایی بوده است؛ البته این قبیل تفاوت‌ها سبب تفاوت در اصل دین نشده است.

نکته ترکیبی

- هدف مشترک انسان‌ها که دین واحد آن‌ها را به این هدف می‌رساند، همان عبودیت و بندگی خدا است که در آیه «مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» آمده است. (سال ۱۰ درس ۱)

حواستون باشه: تساوی پیامبران در محتوای اصلی و تفاوت در برخی احکام فرعی
• دلیل تفاوت: زمان هر پیامبر و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره • مثال: اصل نماز یکسان و شیوه آن متفاوت!

علل فرستادن پیامبران متعدد

فرستادن پیامبران متعدد در طول هزاران سال زندگی بشر دارای دلایلی است که مهم‌ترین آن‌ها به شرح زیر است:

- (الف) استمرار و پیوستگی در دعوت
- (ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم
- (ج) تحریف تعلیمات پیامبر پیشین

(الف) استمرار و پیوستگی در دعوت

لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف، دین الهی را تبلیغ می‌کردند. آنان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا خداپرستی، عدالت‌طلبی و کرامت‌های اخلاقی میان انسان‌ها جاودان بماند و گسترش یابد و شرک و ظلم و رذائل اخلاقی از بین برود. تداوم دعوت پیامبران سبب شد (علت) تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند. (معلول)

ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم

علت دیگر فرستادن پیامبران متعدد، رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن، مانند دانش و فرهنگ می‌باشد. (علت)
از این رو لازم بود تا در هر عصر و دوره، پیامبران جدیدی مبعوث شوند تا همان اصول ثابت دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند و متناسب با درک آنان سخن بگویند. (معلول)
در حقیقت، هر پیامبری که مبعوث می‌شد، درباره توحید، معاد، عدالت، عبادت خداوند و مانند آن سخن گفته، اما بیان او در سطح فهم و درک مردم زمان خود بوده است.

حدیث پیامبر اکرم ﷺ

«إِنَّا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمْرُنَا أَنْ نُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ» ما پیامبران مأمور شده‌ایم که با مردم به اندازه عقلشان سخن بگوییم.

موضوع اصلی رشد تدریجی سطح فکر مردم یکی از دلایل فرستادن پیامبران متعدد

پیام‌ها

۱ فرهنگ و تغییر آن تدریجی است. ۲ مأموریت مشترک همه ادیان و پیامبران ۳ وحدت ادیان و پیامبران

ج) تحریف تعلیمات پیامبر پیشین

به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت (علت)، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد، یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد. (معلول)
بر این اساس پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر به مردم ابلاغ می‌کردند.

فعالیت کلاسی

■ به نظر شما اگر خداوند در همان آغاز آفرینش حضرت آدم ﷺ برنامه خود را برای زندگی انسان، یک‌بار برای همیشه بر حضرت آدم ﷺ نازل می‌کرد، چه اتفاقی برای انسان‌های همان عصر و انسان‌های سایر عصرها می‌افتاد؟
پاسخ انسان‌های همان عصر آن را نمی‌فهمیدند و درک نمی‌کردند. زیرا این برنامه فراتر از عقل و درک آنان بود.
برای انسان‌های سایر عصرها دین دچار تحریف و یا نابودی کلی می‌شد و به صورت دقیق و بدون تحریف به دست انسان‌های بعد نمی‌رسید.

عوامل ختم نبوت

از آن‌جا که خداوند پیامبران را می‌فرستد و اوست که نیاز یا عدم نیاز به پیامبر را در هر زمان تشخیص می‌دهد (علت)، تعیین زمان ختم نبوت نیز با خداست (معلول)؛ زیرا اوست که دقیقاً می‌داند عوامل ختم نبوت فراهم شده است یا نه.
مثلاً یکی از عوامل بی‌نیازی از آمدن پیامبر جدید، حفظ کتاب آسمانی از تحریف و وجود آن در میان مردم است. اما تشخیص این‌که در چه زمانی مردم به مرحله‌ای می‌رسند که می‌توانند کتاب آسمانی خود را حفظ کنند، در توانایی انسان نیست و فقط خداوند از چنین علمی برخوردار است.
بنابراین با توجه به اعلام ختم نبوت در زمان حضرت محمد ﷺ، درمی‌یابیم که عوامل بی‌نیازی از پیامبر جدید فراهم بوده است.

این عوامل عبارتند از:

- ۱ آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
 - ۲ حفظ قرآن کریم از تحریف
 - ۳ وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم ﷺ
 - ۴ پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- الف) وجود قوانین ثابت و متغیر
ب) اختیارات حاکم و نظام اسلامی

۱ آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی

پایین بودن سطح درک انسان‌ها و عدم توانایی آنان در گرفتن برنامه کامل زندگی از عوامل تجدید نبوت‌ها بود.
در عصر نزول قرآن، با این‌که مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به دست آورد.
به همین جهت با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام، نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.
در واقع، انسان‌ها وارد دوره‌ای شده بودند که می‌توانستند با تفکر در برنامه ارسال شده از سوی خدا، نیازهای هدایتی خود را در طول زمان‌های مختلف پاسخ دهند و در هر دوره‌ای به معارف جدیدتر و عمیق‌تری دست یابند.

۲ حفظ قرآن کریم از تحریف

با تلاش و کوشش مسلمانان در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر در جمع آوری و حفظ قرآن داشت (علت)، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده و یا از آن کم نگردید. (معلول)
به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند. (علت)

۳ وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم ﷺ

تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر، به‌جز دریافت وحی ادامه یابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

۴ پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همهٔ سؤالات و نیازهای انسان‌ها در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها پاسخ دهد.
دین اسلام ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند پاسخگوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد.

الف) وجود قوانین ثابت و متغیر

یکی از این ویژگی‌ها وجود دو دسته قوانین ثابت و متغیر، متناسب با نیازهای ثابت و متغیر بشر است.

توضیح این‌که انسان در زندگی فردی و اجتماعی دو دسته نیاز دارد:

۱ نیازهای ثابت همانند امنیت، عدالت، داد و ستد با دیگران، تشکیل خانواده، تعلیم و تربیت و حکومت و ...

این نیازها همواره برای بشر وجود داشته و از بین نمی‌روند. دین اسلام برای هر کدام از این نیازها قوانین ثابت و مشخصی دارد.

۲ دستهٔ دیگر، نیازهای متغیر هستند که از درون نیازهای ثابت می‌آیند. مثلاً دادوستد یک نیاز ثابت است، یک قاعده و اصل ثابت دارد و آن قاعده این است که خداوند معامله را حلال کرده است و ربا را حرام.

آیه (سوره بقره، آیه ۲۷۵)

أَحَلَّ	اللَّهُ	الْبَيْعَ	وَحَرَّمَ	الرِّبَا
حلال کرده است	خداوند	معامله	و حرام کرده است	ربا

ترجمه: خداوند، معامله را حلال کرده و ربا را حرام کرده است.

موضوع اصلی بیانگر نیاز ثابت خرید و فروش - جلّیت معامله و حرمت ربا

پیام‌ها

- حلال بودن خرید و فروش در دین اسلام به عنوان یک نیاز ضروری در جوامع بشری ۱ حرام بودن ربا به دلیل ضربات جبران‌ناپذیر به جامعهٔ اسلامی
- پویایی و روزآمد بودن دین اسلام ۲ این آیه اشاره به یک قاعده و اصل ثابت در دادوستد دارد.

اما شیوهٔ دادوستد، ممکن است در هر زمان تغییر کند؛

مثلاً یک روز کالا را با کالا عوض می‌کردند، بعدها پول اعتباری، یعنی اسکناس به بازار آمد و امروزه قراردادهای بانکی معامله‌ها را تنظیم می‌کنند.
در هر یک از این موارد، ربا شکل خاصی پیدا می‌کند که باید تشخیص داده شود. این شکل‌های خاص نیازهای متغیر ما هستند که فقیهان و مجتهدان بر اساس آن اصل ثابت و با تحقیق و مطالعه در کتاب و سنت، شکل‌های خاص ربا و معامله در این زمان را معین می‌کنند و به کسانی که مجتهد نیستند، اعلام می‌کنند تا مطابق با آن عمل کنند.

ب) اختیارات حاکم نظام اسلامی

در کنار قوانین ثابت و متغیر، اسلام اختیارات ویژه‌ای برای حاکم اسلامی در نظر گرفته است که این اختیارات بیشتر در مواردی است که یک مورد مهم با یک مورد مهم‌تر در تضاد قرار می‌گیرد و شرایط ویژه‌ای پیش می‌آورد که نیازمند قانون جدید است و حاکم اسلامی می‌تواند این قانون جدید را وضع کند.
به عنوان مثال، در دین اسلام هر کس نسبت به مالی که از راه حلال به دست آورده است، اختیار دارد و می‌تواند آن را به اختیار خود در هر جا و مکانی که می‌خواهد در امور مشروع مصرف کند. اما اگر حکومت اسلامی تشخیص دهد که برای استقلال سیاسی و اقتصادی کشور لازم است خرید و فروش برخی کالاها محدود شود، می‌تواند با وضع احکام و مقرراتی، تجارت آزاد را محدود کند و مقررات ویژه‌ای برای صادرات و واردات اجناس وضع نماید. همچنین نظام اسلامی برای حمایت از تولید ملی و اشتغال بیشتر جوانان و بیکار نشدن کارگران، مانع تولید کالاهایی شود که امکان ورود آن‌ها در کشور وجود دارد و مردم می‌توانند آن را تولید کنند.

نتیجه

بنابراین، بر اساس ویژگی‌هایی که بیان شد، دین آخرین پیامبر الهی، کامل‌ترین و شایسته‌ترین برنامه برای هدایت تمامی انسان‌ها در همهٔ زمان‌هاست و دیگر نیاز به آمدن پیامبر جدیدی نیست.

شعر

یکی خط است ز اول تا به آخر
در این ره، انبیا چون ساریانند
و ز ایشان سید ما گشته سالار
بر او ختم آمده پایان این راه
شده او پیش و دلها جمله در پی
گرفته دست جانها دامن وی
بر او خلق جهان گشته مسافر
دلیل و رهنمای کارواناند
هم او اول هم او آخر در این کار
بر او نازل شده «أدعوا إِلَى اللَّهِ»
گرفته دست جانها دامن وی

موضوع اصلی وحدت ادیان و پیامبران و خاتمیت پیامبر اسلام ﷺ

پیامها

۱ هدایت تشریحی و ویژه انسان توسط انبیا ۲ برتری و مقام الگویی پیامبر اسلام ﷺ نسبت به سایر پیامبران ۳ خاتمیت پیامبر اسلام ﷺ ۴ ولایت معنوی پیامبر ﷺ در گرفتن دست مردم و یاری ایشان

وظیفه پیروان پیامبران گذشته

وقتی خداوند پیامبر جدیدی برای هدایت مردم می فرستد، وظیفه پیروان پیامبر قبل چیست؟ آیا ادامه پیروی از دستورات پیامبر قبلی، مورد قبول خداوند است؟

همان طور که بیان شد خداوند فقط یک دین و یک راه برای هدایت انسانها فرستاده است که از آن به اسلام تعبیر می شود.

هر یک از پیامبران، این دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسانهای دوران خود بیان کرده اند.

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتابهای جدید نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد.

بنابراین، وجود دو یا چند دین در یک زمان نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده اند و این کار به معنی سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از پیامبران گذشته است.

علاوه بر این، امروزه به جز قرآن کریم هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و انسانها آن را کم و زیاد نکرده اند و با اطمینان خاطر بتوان از آن پیروی کرد. (علت) بنابراین، تنها دینی که می تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است. (معلول)

آیه (سوره آل عمران آیه ۸۵)

وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

و هر کس بجوید جز اسلام دینی پس پذیرفته نخواهد شد از او و او در آخرت از زیانکاران از زیانکاران

ترجمه: و هر کس که جز اسلام دینی اختیار کند از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران خواهد بود.

موضوع اصلی تنها دین مورد پذیرش الهی در زمان حاضر، اسلام است.

پیامها

«وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ» ۱ نفی هر گونه دینداری غیر از اسلام در زمان ظهور دین خاتم ۲ رد تکثر ادیان (حضور چند دین در جهان) و تأکید بر عدم قبول و پذیرش سایر ادیان ۳ خاتمیت (پایانی بودن) دین اسلام ۴ عدم قبول اعمال این افراد امری همیشگی و دائمی است. «وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» ۱ زیان کاران کسانی هستند که با وجود آمدن دین کامل تر و به روز تر باز هم در پی ادیان و نسخه های گذشته هستند. ۲ ترجیح سایر ادیان به اسلام سبب زیان اخروی است.

ارتباط

مفهوم خسران و زیان باری در آیات سوره العصر نیز آمده است که شرطهایی از آن، ایمان و عمل صالح و توصیه یکدیگر به حق و صبر بیان شده است.

(سال ۱۱ درس ۱)

« وحدت ادیان و پیامبران

برخی تصور می‌کنند پیامبران مانند فروشندگان کالا هستند که هر کدام برای خود مغازه‌ای باز کرده و کالای خود را تبلیغ می‌کنند و مردم می‌توانند بین آن کالاها یکی را انتخاب نمایند.

در صورتی که پیامبران مانند معلمان یک مدرسه‌اند که پایه‌های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس می‌کنند و هر کدام مطالب سال قبل را تکمیل می‌کنند. پیامبران مردم را به سوی خدا دعوت می‌کردند نه به سوی خود و همه یک راه و یک سخن داشته‌اند و همه یکدیگر را تأیید کرده‌اند. (علت)

بنابراین، اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق نیز ایمان آورده است. (معلول)

درس در یک نگاه

فطرت

نوع خاص آفرینش و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش قرار داده است.

ویژگی‌های فطری مشترک انسان‌ها

- ۱ استعداد تفکر
- ۲ برخورداری از قدرت اختیار
- ۳ علاقه به فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت
- ۴ بیزارى از رذائل اخلاقی مانند ظلم
- ۵ به دنبال خوبی‌ها و کمالات نامحدود بودن
- ۶ جست‌وجوی زندگی جاویدان و گریز از فنا و نابودی

دین واحد، برنامه کلی مشترک تمامی انسان‌ها (اسلام)

- آیات قرآن (تدبر)
- خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آن چه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.
 - قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.
 - [این دین] آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید.
 - ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.

- اصول کلی برنامه مشترک تمامی انسان‌ها (اسلام)
- در حیطة باور
 - ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک
 - ایمان به فرستادگان الهی و راهنمایان دین
 - ایمان به سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه
 - در حیطة عمل
 - انجام واجبات دین (عبادت) و ترک حرام‌ها
 - کسب فضائل اخلاقی مانند عفت و ...
 - دوری از رذائل اخلاقی مانند ظلم و ...
 - برپایی جامعه‌ای بر اساس عدالت

- علل فرستادن پیامبران متعدد
- الف) استمرار و پیوستگی در دعوت: لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است.
 - ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم: پیامبران، اصول ثابت دین الهی را در خور فهم انسان‌های دوران خود بیان می‌کردند.
 - ج) تحریف تعلیمات پیامبران پیشین: به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیاء به تدریج فراموش می‌شد.

عوامل ختم نبوت

۱. آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
۲. حفظ قرآن کریم از تحریف
۳. علت‌های حفظ قرآن: ۱- تلاش مسلمانان ۲- عنایت الهی ۳- اهتمام پیامبر ﷺ در حفظ و جمع‌آوری قرآن
۴. وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم ﷺ
۵. استمرار مسئولیت‌های پیامبر ﷺ به‌جز دریافت و ابلاغ وحی با تعیین امام معصوم از طرف خداوند
۶. پویایی و روزآمد بودن اسلام
۷. وجود نیازهای ثابت و متغیر انسان
 - نیازهای ثابت که در همه زمان‌ها یکسان هستند. مانند امنیت، عدالت، دادوستد با دیگران و ...
 - «أَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَ حَرَّمَ الرِّبَا»
 - نیازهای متغیر که در حقیقت درون نیازهای ثابت جای می‌گیرند و متناسب با زمان تغییر می‌کنند. مانند شیوه برقراری امنیت یا شیوه دادوستد و ...
 - اختیارات ویژه حاکم نظام اسلامی: وضع قوانین جدید در مواردی که یک مورد مهم با مورد مهم‌تر در تضاد قرار گیرد.

وظیفه پیروان پیامبران گذشته: گرویدن به دین پیامبر جدید و تبعیت کامل از او

۱. وجود دو یا چند دین در یک زمان به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از پیامبران گذشته است.
 ۲. امروزه به‌جز قرآن کریم، هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و کم و زیاد نشده است.
- «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ»

مرور علت‌ها و معلول‌ها

معلول	علت
دین واحد	ویژگی‌های فطری مشترک
دست یافتن به ایمان قلبی	اندیشه در خود و جهان هستی
تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.	تداوم و استمرار در دعوت پیامبران
بیان اصول ثابت دین الهی متناسب با درک مردم	رشد تدریجی سطح فکر و اندیشه انسان‌ها
فراموشی تعالیم انبیا یا تغییر و تحریف آن	ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت
آغاز نهضت علمی و فرهنگی بزرگ در سرزمین‌های اسلامی و ظهور دانشمندان و عالمان فراوان	آمادگی جامعه بشری برای دریافت کامل برنامه زندگی و پاسخ به نیازهای فردی و اجتماعی خود با کمک دین
عدم نیاز به تصحیح و جاودانگی قرآن	تلاش و کوشش مسلمانان، عنایت الهی و اهتمام پیامبر اکرم ﷺ در جمع‌آوری و حفظ قرآن

تست‌های درس دوم

تست‌های تألیفی

۱۰۷۱. «ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت» در مسیر رسالت مشکلاتی را به بار می‌آورد که چاره آن عبارت است از

- (۱) جلوگیری از تحریف تعلیمات پیامبران پیشین
- (۲) توجه به رشد تدریجی سطح فکر مردم
- (۳) ضرورت استمرار و پیوستگی در دعوت مردم
- (۴) تلاش برای بیان ساده و قابل فهم تعلیم دین

۱۰۷۲. مفاهیم «دوری از شرک» و «انجام واجبات و ترک محرمات» و «فرستادگان الهی و راهنمایان دین» به ترتیب از برنامه‌های اصلی خداوند در کدام حیظه می‌باشد؟

- (۱) عمل - ایمان - عمل
- (۲) ایمان - عمل - ایمان
- (۳) عمل - عمل - ایمان
- (۴) ایمان - عمل - عمل

۱۰۷۳. با تدبیر در آیه ۱۳ سوره شوری، خداوند از پیامبران می‌خواهد تا در چه چیز تفرقه نکنند و خداوند در کدام عبارت قرآنی، اعتقاد مسیحیان و یهودیان را در خصوص پیامبر قبل از ایشان مردود اعلام می‌کند؟

- (۱) دین خدا - ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی، بلکه یکتاپرست و مسلمان بود.
- (۲) ادیان آسمانی - ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی، بلکه یکتاپرست و مسلمان بود.
- (۳) ادیان آسمانی - هرکس که دینی جز اسلام اختیار کند، از او پذیرفته نخواهد شد.
- (۴) دین خدا - هرکس که دینی جز اسلام اختیار کند، از او پذیرفته نخواهد شد.

۱۰۷۴. این که گفته می‌شود: «اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق نیز ایمان آورده است»، سخن است. زیرا

- (۱) نادرستی - وقتی خداوند پیامبر جدیدی را برای هدایت مردم می‌فرستد، بنابراین تعلیمات پیامبر قبل پاسخگوی نیاز مردم نبوده است.
- (۲) درستی - پیامبران الهی یک راه و یک سخن داشته‌اند و همدیگر را تأیید کرده‌اند.
- (۳) درستی - ادیان گذشته همگی تحریف شده‌اند و اسلام آن‌ها را تأیید نمی‌کند.
- (۴) نادرستی - پیامبران مانند فروشندگان کالا هستند که هر کدام برای خود مغازه‌ای باز کرده و کالای خود را تبلیغ می‌کنند.

۱۰۷۵. با توجه این که «گروهی از اهل کتاب با وجود داشتن علم و آگاهی از حقانیت دین جدید، راه مخالفت را پیمودند» مخالفت آنان نشانه عدم توجه به کدام آیه بوده است؟

- (۱) خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود.
- (۲) آن چه را ما به تو، ابراهیم، موسی و عیسی توصیه نمودیم این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.
- (۳) ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی، بلکه یکتاپرست و مسلمان بود.
- (۴) این دین آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامیده است.

۱۰۷۶. در آیه شریفه «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود»، دو توصیه مشترکی که خداوند به پیامبران اولوالعزم کرده است به ترتیب کدامند؟

- (۱) برپایی دین - عدم تفرقه در آن
- (۲) برپایی دین - اتحاد حول محور توحید
- (۳) برپایی حق - عدم تفرقه در آن
- (۴) برپایی حق - اتحاد حول محور توحید

۱۰۷۷. در قرآن کریم خداوند پس از این که دین را همان آیین ابراهیم بیان می‌کند چه نامی را از زبان ابراهیم برای پیروانش برمی‌گزیند و این نام‌گذاری بیانگر چه نکته‌ای است؟

- (۱) مومن - نشان می‌دهد اساس دین الهی بر ایمان به خداست.
- (۲) مسلمان - نشان می‌دهد اساس دین بر تسلیم بودن در برابر امر خداست.
- (۳) مومن - نشان می‌دهد اساس دین بر ایمان نسبت به تمامی ادیان است.
- (۴) مسلمان - نشان می‌دهد اساس دین بر پذیرش دین پیامبر خاتم است.

۱۰۷۸. فطرت به چه معناست و وقتی از فطرت انسان سخن می‌گوییم منظور چیست؟

- (۱) ویژگی‌های خلقت مخلوقات - آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است.
- (۲) نوع خاص آفرینش - آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است.
- (۳) نوع خاص آفرینش - خصوصیتی است که او را از سایر انسان‌ها متمایز می‌کند.
- (۴) ویژگی‌های خلقت مخلوقات - خصوصیتی است که او را از سایر انسان‌ها متمایز می‌کند.

۱۰۷۹. اعتقاد به یک برنامه کلی برای دست‌یابی به هدف مشترک، برخاسته از چیست و سفارش خداوند به پیامبران الهی در چه موضوعی می‌باشد؟
 (۱) عصمت پیامبران - همه شما آورنده یک دین هستید.
 (۲) عصمت پیامبران - این دین، آیین پدرتان ابراهیم است.
 (۳) فطرت مشترک - دین نزد خداوند اسلام است.
 (۴) فطرت مشترک - در دین تفرقه نکنید.

۱۰۸۰. کدام یک از موارد زیر از برنامه‌های خداوند برای انسان در حیطة عمل، نمی‌باشد؟
 (۱) انجام واجبات دین و ترک حرام‌های آن
 (۲) ایجاد جامعه‌ای بر اساس عدالت
 (۳) عادلانه بودن نظام هستی
 (۴) کسب فضایل اخلاقی مانند عفت

۱۰۸۱. به کدام دلیل پس از ختم نبوت، جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته است؟
 (۱) پاسخگویی به نیازهای مختلف بشر در دوره‌های مختلف با وجود قوانین ثابت و متغیر
 (۲) حفظ قرآن کریم از تحریف با تلاش و کوشش مسلمانان، عنایت الهی و اهتمام پیامبر
 (۳) تداوم مسئولیت‌های پیامبر ﷺ به جز دریافت وحی با تعیین امام معصوم از طرف خداوند
 (۴) در نظر گرفتن اختیارات ویژه برای حاکم اسلامی و وضع قوانین جدید در صورت نیاز

۱۰۸۲. یکی از علل اصلی آمدن پیامبران متعدد چیست و ثمره آن چه می‌باشد؟

- (۱) استمرار و پیوستگی در دعوت - ریشه دواندن تعالیم الهی در میان مردم
- (۲) گستره عظیم حیات انسانی - رسیدن پیام الهی به تمامی مردم برای هدایت
- (۳) استمرار و پیوستگی در دعوت - ارتباط مستمر مردم با پیامبران الهی
- (۴) گستره عظیم حیات انسانی - شکوفایی تمام استعداد بالقوه انسانی

۱۰۸۳. حدیث شریف «إنا معاشر الأتبیاء أمرنا ...» به رابطه بین پیامبران و چه کسانی اشاره کرده و چه موضوعی را بیان می‌کند؟

- (۱) مردم - در نظر گرفتن سطح فکر
- (۲) مردم - ضرورت بیان مسائل ساده
- (۳) مؤمنین - در نظر گرفتن سطح فکر
- (۴) مؤمنین - ضرورت بیان مسائل ساده

۱۰۸۴. نیازهای ثابت چگونه نیازهایی هستند و این که دین اسلام برای تأمین هر کدام از این نیازها قوانین ثابت و مشخصی دارد، بیانگر چیست؟

- (۱) در هر دوره‌ای به یک شکل ثابت پاسخ گفته می‌شوند - ثبات و ماندگاری دین اسلام
- (۲) در هر دوره‌ای به یک شکل ثابت پاسخ گفته می‌شوند - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- (۳) همواره برای بشر وجود داشته و از بین نمی‌روند - ثبات و ماندگاری دین اسلام
- (۴) همواره برای بشر وجود داشته و از بین نمی‌روند - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

۱۰۸۵. تکمیل‌کننده این آیه شریفه کدام است؟ «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیبمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه»

- (۱) نشدند - و به علت این که منافع خود را در خطر دیدند، از روی جهل و نادانی نسبت به حقیقت، همه را نادیده گرفتند.
- (۲) شدند - و به علت این که منافع خود را در خطر دیدند، از روی جهل و نادانی نسبت به حقیقت، همه را نادیده گرفتند.
- (۳) نشدند - آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.
- (۴) شدند - آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.

۱۰۸۶. در عصر نزول قرآن کدام مورد درباره مردم حجاز و ارسال برنامه کامل زندگی صحیح است؟

- (۱) سطح فرهنگی بالای آن‌ها زمینه‌ساز پذیرش و حفظ کامل‌ترین برنامه زندگی بود.
- (۲) با این که سطح فرهنگی پایینی داشتند اما آمادگی پذیرش و حفظ برنامه کامل زندگی نزد جوامع مختلف فراهم بود.
- (۳) چون سطح فرهنگی آن‌ها پایین بود، زمینه‌های لازم برای پذیرش برنامه کامل زندگی را نداشتند.
- (۴) از آن جایی که دریافت برنامه کامل زندگی بر آن‌ها نازل شد، سطح فرهنگی آن‌ها هم بالا رفت.

۱۰۸۷. اگر خداوند در همان آغاز آفرینش حضرت آدم ﷺ برنامه خود را برای زندگی انسان، یک بار برای همیشه بر حضرت آدم ﷺ نازل می‌کرد،

چه اتفاقی برای انسان‌های همان عصر و انسان‌های سایر عصرها می‌افتاد؟

- (۱) به دلیل عدم توسعه کتابت آن را فراموش می‌کردند - دین دچار تحریف و یا نابودی کلی می‌شد.
- (۲) به دلیل عدم توسعه کتابت آن را فراموش می‌کردند - به دلیل عدم تناسب با زمان و سطح آگاهی مردم ناکارآمد می‌شد.
- (۳) آن را نمی‌فهمیدند و درک نمی‌کردند - دین دچار تحریف و یا نابودی کلی می‌شد.
- (۴) آن را نمی‌فهمیدند و درک نمی‌کردند - به دلیل عدم تناسب با زمان و سطح آگاهی مردم ناکارآمد می‌شد.

۱۰۸۸. کدام مفهوم درباره پیامبران به درستی مطرح نشده است؟

- (۱) آنان مردم را به سوی خود دعوت کرده و از گناهان گذشته باز داشته‌اند.
- (۲) آنان همه یک راه و یک سخن داشته‌اند و همه یکدیگر را تأیید کرده‌اند.
- (۳) پیامبران هر یک مطالب پیامبران گذشته را تکمیل کرده‌اند.
- (۴) هر یک از پیامبران (به جز پیامبر خاتم) با آمدنشان به آمدن پیامبر بعدی بشارت داده است.

۱۰۸۹. اگر گفته شود «پیامبران با ایمانی استوار، تلاشی بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ می‌کردند» این موضوع مربوط به کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) ضرورت صبر و استقامت در برابر ناملازمات مسیر هدایت (۲) ضرورت استمرار و پیوستگی در دعوت مردم
(۳) در نظر گرفتن رشد تدریجی سطح فکر مردم (۴) تلاش برای از بین نرفتن و یا تحریف نشدن تعلیمات پیامبران پیشین

۱۰۹۰. آن‌جا که در گذر زمان، شیوهٔ دادوستد، جدید می‌گردد به وجود نیازهای پی می‌بریم که آشکارکنندهٔ از عوامل ختم نبوت است و تابع می‌باشد.

- (۱) متغیر - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - نیازهای ثابت (۲) ثابت - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - نیازهای متغیر
(۳) متغیر - وجود امام معصوم پس از پیامبر - نیازهای ثابت (۴) ثابت - وجود امام معصوم پس از پیامبر - نیازهای متغیر

۱۰۹۱. آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر چیست و در این صورت چه حکمی جریان می‌یابد؟

- (۱) بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد - ایمان به دین قبلی جایز است.
(۲) تمام فرامین دین قبلی تأیید و متناسب با زمان، مواردی به آن اضافه می‌شود - ایمان به دین قبلی جایز است.
(۳) تمام فرامین دین قبلی تأیید و متناسب با زمان، مواردی به آن اضافه می‌شود - ایمان به دین جدید ضروری است.
(۴) بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد - ایمان به دین جدید ضروری است.

۱۰۹۲. «چگونگی تأمین امنیت»، چگونه نیازی به‌شمار می‌رود و در معارف اسلام چطور به آن پاسخ داده شده است؟

- (۱) متغیر - سازوکار آن به طور دقیق مشخص شده است. (۲) متغیر - راه‌کارهای آن از معارف اسلامی قابل استنتاج است.
(۳) ثابت - سازوکار آن به طور دقیق مشخص شده است. (۴) ثابت - راه‌کارهای آن از معارف اسلامی قابل استنتاج است.

۱۰۹۳. اگر سؤال شود: «چرا خداوند یک برنامهٔ کلی در اختیار انسان‌ها گذاشته است؟» در پاسخ می‌گوییم تا آنان را به برساند.

- (۱) هدفشان که ایمان به فرستادگان و راهنمایان دین است. (۲) هدایت عامی که اعتقاد به عادلانه بودن نظام هستی دارد.
(۳) هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است. (۴) هدایت خاصی که در آفرینش آن‌ها قرار داده است.

۱۰۹۴. ماندگاری تعالیم الهی در میان مردم و آمیختگی با آداب و فرهنگ آن‌ها معلول کدام عامل می‌باشد و وجود امام معصوم علیه السلام پس از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله زمینه‌ساز چه موضوعی بوده است؟

- (۱) رشد تدریجی سطح فکر مردم - رفع تجدید نبوت‌ها (۲) استمرار و پیوستگی در دعوت - رفع تجدید نبوت‌ها
(۳) رشد تدریجی سطح فکر مردم - رشد عقلی بشر (۴) استمرار و پیوستگی در دعوت - رشد عقلی بشر

۱۰۹۵. تحمل سختی‌ها و ناملازمات توسط پیامبران الهی در تبلیغ دین الهی به چه علتی است؟

- (۱) تا بتوانند اصول ثابت دین الهی را در خور فهم و اندیشهٔ انسان‌های دوران خود بیان کنند.
(۲) تا بتوانند تعلیمات اصیل و صحیح را به مردم ابلاغ کنند.
(۳) در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ کنند و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.
(۴) تا خداپرستی، عدالت‌طلبی و کرامت اخلاقی میان انسان‌ها جاودان بماند و گسترش یابد.

۱۰۹۶. اگر پرسیده شود «راه رسیدن به ایمان قلبی در برنامهٔ الهی زندگی انسان چیست و در قالب چه خواسته‌ای است» در پاسخ چه می‌گوییم؟

- (۱) خودشناسی و هستی‌شناسی (۲) تبلیغ دین توسط پیامبران و عدم تفرقه در آن
(۳) اعتقاد به عادلانه بودن نظام هستی (۴) فضیلت دوستی و ردیلت‌گریزی انسان

۱۰۹۷. با توجه به این بیان هدایت‌بخش پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله که فرموده‌اند: «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمْرًا أَنْ نَكَلِمَ النَّاسَ عَلَي قَدَرِ عَقُولِهِمْ» کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) پیامبران جدید اصول ثابت دین الهی را در خور فهم و اندیشهٔ انسان‌های هر دوره بیان می‌کردند.
(۲) تعالیم پیامبران در احکام فرعی در هر دوره‌ای متناسب با فکر و اندیشهٔ انسان‌ها تغییر می‌یافت.
(۳) متناسب با درک مردم، اصول ثابت و متغیر دین به تدریج ابلاغ می‌گردید.
(۴) هر پیامبری که مبعوث می‌شد، دربارهٔ توحید، معاد، عدالت، عبادت خداوند و ... به روش پیامبران پیشین سخن گفته است.

۱۰۹۸. «دین» به چه معناست و برنامهٔ مشترکی که خداوند به انسان‌ها داده است چیست؟

- (۱) راه و روش - اسلام (۲) برنامهٔ زندگی - اسلام (۳) راه و روش - توحید (۴) برنامهٔ زندگی - توحید

۱۰۹۹. عبارت قرآنی «أَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَ حَرَّمَ الرِّبَا» مبین کدام یک از عوامل ختم نبوت است و کاربرد این آیه برای فقیهان و مجتهدان کدام حالت است؟

- (۱) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - تعیین قوانین ثابت بر اساس نیازهای متغیر
(۲) آمادگی جامعهٔ بشری برای دریافت برنامهٔ زندگی - تعیین قوانین ثابت بر اساس نیازهای متغیر
(۳) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - تعیین قوانین متغیر بر اساس نیازهای ثابت
(۴) آمادگی جامعهٔ بشری برای دریافت برنامهٔ زندگی - تعیین قوانین متغیر بر اساس نیازهای ثابت

۱۱. اگر سؤال شود که: «چرا تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند، اسلام است؟» بهترین پاسخ این است که.....

- ۱) چون هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.
- ۲) زیرا خداوند فقط یک دین و یک راه برای هدایت انسان‌ها فرستاده است.
- ۳) زیرا پیامبر اسلام، این دین الهی را در خور فهم و اندیشه همه انسان‌ها بیان کرده است.
- ۴) چون محتوای قرآن کریم به طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند.

۱۱. برخورد پیامبر جدیدی که از طرف خداوند مبعوث می‌شد، با ادیان پیامبران گذشته چگونه بوده است؟

- ۱) برای جلوگیری از اختلاف و تفرقه همان دین پیامبر قبلی ادامه پیدا کند.
- ۲) هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.
- ۳) می‌گفتند که دین جدید نیز از جانب خداست و لذا هر کدام از ادیان را می‌خواهید، بپذیرید.
- ۴) ضمن تصدیق پیامبران گذشته، اعلام می‌کردند که دین پیامبر جدید را باید پذیرفت و دین قبلی درست نیست.

۱۱. آن‌جا که «نظام اسلامی می‌تواند برای حمایت از تولید ملی و اشتغال بیشتر جوانان و بی‌کار نشدن کارگران مانع ورود کالاهایی شود که امکان تولید آن‌ها در کشور وجود دارد» و «محدودیت تجارت آزاد وضع مقررات ویژه برای آن» مربوط به کدام یک از ویژگی‌های دین مبین اسلام است؟

- ۱) اختیارات حاکم اسلامی - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۲) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - توجه به نیازهای ثابت و متغیر
- ۳) اختیارات حاکم اسلامی - اختیارات حاکم اسلامی
- ۴) توجه به نیازهای ثابت و متغیر - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

۱۱. انسان‌ها دارای هستند و در این رابطه می‌توان گفت:

- ۱) ویژگی‌های فطری متفاوت - این تفاوت‌ها به مرور زمان و به صورت اکتسابی رخ می‌دهد.
- ۲) ویژگی‌های فطری متفاوت - این تفاوت‌ها در فروع است و گرنه اصل این ویژگی‌ها مشترک‌اند.
- ۳) ویژگی‌های فطری مشترک - در طول زمان این ویژگی‌های مشترک تغییر می‌کنند.
- ۴) ویژگی‌های فطری مشترک - به همین دلیل خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته است.

۱۱. چرا قرآن کریم نیازی به «تصحیح» ندارد و نتیجه آن چیست؟

- ۱) چیزی بر آن اضافه یا از آن کم نشده است - جاودانه است.
- ۲) چون مسلمانان در نگهداری آن تلاش و کوشش زیادی کرده‌اند - حاضر است.
- ۳) چون مسلمانان در نگهداری آن تلاش و کوشش زیادی کرده‌اند - جاودانه است.
- ۴) چیزی بر آن اضافه یا از آن کم نشده است - حاضر است.

۱۱. کدام یک از ابیات زیر مؤید مفهوم «واحد بودن دین» می‌باشد؟

- ۱) یکی خط است ز اول تا به آخر بر او خلق جهان گشته مسافر
- ۲) در این ره، انبیاء چون ساربان‌اند دلیل و رهنمای کاروان‌اند
- ۳) شده او پیش و دل‌ها جمله در پی گرفته دست جان‌ها دامن وی
- ۴) بر او ختم آمده پایان این راه بر او نازل شده «أذْعُوا إِلَيَّ اللَّهُ»

۱۱. از آیه شریفه «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ...» چه مفهومی مستفاد می‌گردد؟

- ۱) تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند، اسلام است.
- ۲) ایمان به ادیان غیر اسلام برای مسلمانان جایز نیست.
- ۳) با آمدن هر دین و کتاب جدید، وظیفه مردم ایمان آوردن به آن است.
- ۴) عدم پذیرش اسلام سبب خسران اخروی می‌شود.

۱۱. در نظام اسلامی گاهی «یک مورد مهم با یک مورد مهم‌تر در تضاد قرار می‌گیرد». در چنین شرایطی اسلام چه تدبیری اندیشیده است و کدام

عامل ختم نبوت را به تصویر می‌کشد؟

- ۱) وجود امام معصوم پس از پیامبر - توجه اسلام به نیازهای ثابت و متغیر
- ۲) اختیارات حاکم و نظام اسلامی - توجه اسلام به نیازهای ثابت و متغیر
- ۳) وجود امام معصوم پس از پیامبر - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۴) اختیارات حاکم و نظام اسلامی - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

۱۱۰۸. اگر گفته شود «با این که خداوند یک دین را برای زندگی انسان‌ها برگزیده، چرا برای ابلاغ آن پیامبران جدیدی را مبعوث نموده است؟» پاسخ چیست و پیام کدام عبارت حاکی از آن است؟

- ۱) رشد تدریجی سطح فکر مردم - «أنا معاشِرُ الانبیاءِ أمرنا انْ نكلّم الناس علی قدر عقولهم»
- ۲) رشد تدریجی سطح فکر مردم - «و من یتبع غیرالاسلام دیناً فلن یقبَل منه»
- ۳) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی - «و من یتبع غیر الاسلام دیناً فلن یقبَل منه»
- ۴) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی - «أنا معاشِرُ الانبیاءِ أمرنا انْ نكلّم الناس علی قدر عقولهم»

۱۱۰۹. استمرار و پیوستگی در دعوت پیامبران چه ثمره‌ای داشته است؟

- ۱) رشد تدریجی سطح فرهنگ و فکر مردم
- ۲) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
- ۳) جلوگیری از تحریف تعالیم پیامبران توسط بشر
- ۴) ورود تعالیم الهی به سبک زندگی مردم

۱۱۱۰. اگر برای حفظ استقلال سیاسی و اقتصادی کشور لازم باشد خرید و فروش برخی کالاها محدود شود، اسلام با چه راهکاری، راه را برای محدود نمودن مقررات و احکام خود باز گذاشته است؟

- ۱) تأمین نیازهای ثابت از طریق قوانین ثابت
- ۲) اختیارات حاکم نظام اسلامی
- ۳) تأمین قوانین متغیر از طریق نیازهای ثابت
- ۴) تعیین قوانین ثابت بر اساس نیازهای متغیر

۱۱۱۱. مطابق با آیه شریفه، زمان مخالفت اهل کتاب چه موقع و به چه علتی بود؟

- ۱) پیش از آگاهی از حقانیت آن - رشک و حسد
- ۲) پس از آگاهی از حقانیت آن - رشک و حسد
- ۳) پیش از آگاهی از حقانیت آن - غرور و لجاجت
- ۴) پس از آگاهی از حقانیت آن - غرور و لجاجت

۱۱۱۲. اگر بخواهیم پیامبران الهی را به معلمان یک مدرسه تشبیه کنیم که پایه‌های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس می‌کنند، این تشبیه در بردارنده چه مطلبی است؟

- ۱) اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، دیگر نیازی به تأیید پیامبران قبلی نیست.
- ۲) پیامبران مانند فروشندگان کالا هستند که هر کدام برای خود مغازه‌ای باز کرده و کالای خود را تبلیغ می‌کنند.
- ۳) آنان مردم را به سوی خدا دعوت می‌کردند نه به سوی خود و همه یک راه و یک سخن داشته‌اند.
- ۴) محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همه آن‌ها یک دین آورده‌اند ولی در تمام احکام فرعی متفاوت بوده‌اند.

۱۱۱۳. طبق آیات قرآن کریم خداوند از ابتدا تا انتها برای انسان فرستاده است و به حضرت موسی علیه السلام و حضرت عیسی علیه السلام فرمان داده که

- ۱) یک دین - این یک دین را به چندین دین تقسیم کرده و آن‌ها را به مردم ابلاغ کنند.
- ۲) چند دین - این ادیان را به یک روش در بین مردم تبلیغ نمایند.
- ۳) یک دین - همین یک دین را به مردم ابلاغ نمایند تا تفرقه پیش نیاید.
- ۴) چند دین - این ادیان را به روش‌های مختلف در بین مردم ابلاغ نمایند.

۱۱۱۴. نیازهای متغیر چه نوع نیازهایی هستند و تشخیص نیاز یا عدم نیاز به پیامبر در هر زمان با چه کسی است؟

- ۱) نیازهایی جدا از نیازهای ثابت هستند - انسان
- ۲) نیازهایی در داخل نیازهای ثابت هستند - انسان
- ۳) نیازهایی جدا از نیازهای ثابت هستند - خدا
- ۴) نیازهایی در داخل نیازهای ثابت هستند - خدا

۱۱۱۵. ورود اسلام به سرزمین‌هایی مانند ایران، عراق، مصر و شام چه نتایجی داشت و ثمره کدام مورد بود؟

- ۱) تلاش و کوشش مسلمانان در جهت جمع و تدوین قرآن - آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
- ۲) آغاز نهضت علمی و فرهنگی و ظهور دانشمندان و عالمان فراوان - آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
- ۳) تلاش و کوشش مسلمانان در جهت جمع و تدوین قرآن - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- ۴) آغاز نهضت علمی و فرهنگی و ظهور دانشمندان و عالمان فراوان - پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

۱۱۱۶. تعیین امام معصوم علیه السلام از طرف سبب آن شد که به‌جز تمامی نقش‌ها و مسئولیت‌های پیامبر ادامه یابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

- ۱) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله - دریافت و ابلاغ وحی
- ۲) خداوند - دریافت و ابلاغ وحی
- ۳) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله - تعلیم و تبیین تعالیم دین
- ۴) خداوند - تعلیم و تبیین تعالیم دین

۱۱۱۷. مشکل «فراموش شدن تعلیمات انبیاء و یا تغییر آن به طوری که با اصل فاصله داشت» چه ضرورتی را ایجاد می‌کرد؟

- ۱) توجه به رشد تدریجی سطح فکر مردم
- ۲) استمرار و پیوستگی در دعوت مردم
- ۳) جلوگیری از تحریف تعلیمات پیامبران پیشین
- ۴) تلاش برای ثبت تعالیم الهی توسط مردم

۱۱۱۸. کدام یک از موارد زیر از پیامدهای «عدم استمرار و پیوستگی در دعوت» در مسئله هدایت به شمار نمی‌رود؟

- ۱) تعالیم الهی جزء سبک زندگی و فرهنگ مردم قرار نمی‌گرفت.
- ۲) دشمنان دین قادر بودند تعالیم الهی را به راحتی کنار بگذارند.
- ۳) با توجه به ظرفیت‌های متفاوت مردم در فهم، تعالیم الهی درست تبیین نمی‌شد.
- ۴) تعالیم الهی در این صورت در میان مردم آن طور که باید، ریشه نمی‌زد.

۱۱۱۹. نیاز به «تشکیل خانواده»، «دادوستد با دیگران»، «تعلیم و تربیت» شیوه دادوستد با دیگران به ترتیب موصوف به کدام امرند؟

- ۱) ثابت - ثابت - ثابت - متغیر
- ۲) ثابت - متغیر - ثابت - ثابت - متغیر
- ۳) متغیر - ثابت - ثابت - متغیر - ثابت
- ۴) ثابت - ثابت - ثابت - متغیر - متغیر

۱۱۲۰. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خدا است و اهل کتاب راه مخالفت نپیمودند مگر

- ۱) اسلام - از روی جهل و نادانی
- ۲) حق - از روی جهل و نادانی
- ۳) اسلام - پس از آگاهی از حقانیت دین
- ۴) حق - پس از آگاهی از حقانیت دین

۱۱۲۱. اصلی‌ترین دلیل تفاوت در احکام فرعی چیست و کدام یک مثال مناسبی در این زمینه به‌شمار می‌رود؟

- ۱) جذب مردم به دین الهی - نماز به عنوان یک حکم فرعی تنها در برخی ادیان بوده است.
- ۲) جذب مردم به دین الهی - دعوت به نماز در همه ادیان بوده و تنها شکل آن تفاوت داشته است.
- ۳) توجه به ظرفیت‌های مردم - نماز به عنوان یک حکم فرعی تنها در برخی ادیان بوده است.
- ۴) توجه به ظرفیت‌های مردم - دعوت به نماز در همه ادیان بوده و تنها شکل آن تفاوت داشته است.

۱۱۲۲. «بیان اصول دین الهی درخور فهم انسان‌ها در دوران مختلف»، ناظر به کدام یک از علل آمدن پیامبران متعدد است؟

- ۱) ضرورت استمرار و پیوستگی در دعوت
- ۲) در نظر گرفتن رشد تدریجی سطح فکر مردم
- ۳) جلوگیری از تحریف تعلیمات پیامبران پیشین
- ۴) تلاش برای جذب مردم و رانده نشدن آن‌ها از دین

۱۱۲۳. اشکال خاص «ربا» در هر زمان متفاوت است و تشخیص آن به عنوان یک نیاز توسط صورت می‌پذیرد.

- ۱) ثابت - حاکم اسلامی
- ۲) ثابت - فقیهان و مجتهدان
- ۳) متغیر - حاکم اسلامی
- ۴) متغیر - فقیهان و مجتهدان

۱۱۲۴. دینی که بتواند برای همیشه ماندگار باشد، چه خصوصیتی باید داشته باشد و بر چه اساسی می‌توان برای محدود کردن صادرات و واردات به منظور حل مشکلات اقتصادی کشور قانون وضع کرد؟

- ۱) بتواند به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همه زمان‌ها و مکان‌ها پاسخ دهد - اختیارات حاکم و نظام اسلامی
- ۲) بتواند به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همه زمان‌ها و مکان‌ها پاسخ دهد - قوانین ثابت و متغیر
- ۳) عدم کمبود و نیاز برای بشر و توانایی پاسخگویی کامل به نیازهای دنیوی آن‌ها را داشته باشد - قوانین ثابت و متغیر
- ۴) عدم کمبود و نیاز برای بشر و توانایی پاسخگویی کامل به نیازهای دنیوی آن‌ها را داشته باشد - اختیارات حاکم و نظام اسلامی

۱۱۲۵. بیت «بر او ختم آمده پایان این راه بر او نازل شده» (أدعوا الی الله) به چه موضوعی اشاره دارد و کدام یک از موارد زمینه‌ساز آن می‌باشد؟

- ۱) ختم نبوت - تحریف‌ناپذیری قرآن
- ۲) رحلت پیامبر خاتم - تحریف‌ناپذیری قرآن
- ۳) ختم نبوت - انعطاف‌پذیری احکام اسلام
- ۴) رحلت پیامبر خاتم - انعطاف‌پذیری احکام اسلام

۱۱۲۶. با تأمل در آیات روح‌بخش قرآن، اگر بگوییم «آن‌چه خداوند به پیامبران وحی کرده با آن‌چه به پیامبر اکرم ﷺ سفارش کرده، ارتباط و پیوند دارد و مشترک است» چگونه سخنی گفته‌ایم و دین به چه معناست؟

- ۱) درستی - راه و روشی که پیامبر ﷺ برای زندگی انسان‌ها برگزیده است.
- ۲) نادرستی - راه و روشی که پیامبر ﷺ برای زندگی انسان‌ها برگزیده است.
- ۳) درستی - راه و روشی که خداوند برای انسان‌ها برگزیده است.
- ۴) نادرستی - راه و روشی که خداوند برای انسان‌ها برگزیده است.

۱۱۲۷. خداوند وقتی ادعای یهودیان و مسیحیان مبنی بر یهودی و مسیحی بودن حضرت ابراهیم را رد می‌کند، با چه ویژگی‌هایی این پیامبر را معرفی می‌نماید و در آیه ۷۸ سوره حج، کدام پیامبر الهی «پدر» مسلمانان معرفی شده است؟

- ۱) عدالت‌طلبی و حق‌مداری - حضرت ابراهیم علیه السلام
- ۲) حق‌گرایی و مسلمانی - حضرت ابراهیم علیه السلام
- ۳) دین‌داری و عدالت‌طلبی - حضرت نوح علیه السلام
- ۴) دین‌داری و مسلمانی - حضرت نوح علیه السلام

۱۱۲۸. غایت اعطاء یک برنامه کلی مبتنی بر ویژگی‌های مشترک، از سوی خداوند چیست؟

- ۱) رسیدن به اهداف مختلف خلقت در قالب برنامه‌ای که همان فطرت است.
- ۲) رسیدن به اهداف مختلف خلقت در قالب برنامه‌ای که همان اسلام است.
- ۳) رسیدن به هدف مشترک خلقت در قالب برنامه‌ای که همان فطرت است.
- ۴) رسیدن به هدف مشترک خلقت در قالب برنامه‌ای که همان اسلام است.

۱۱۳۹. لازمه وضع قوانین جدید در جامعه چیست و به غیر از وجود قوانین «ثابت و متغیر»، کدام ویژگی بویایی و روزآمد بودن را برای دین اسلام پدید می آورد؟

- (۱) تضاد یک مورد با مورد مهم تر - وجود امام معصوم پس از پیامبر
- (۲) پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی - وجود امام معصوم پس از پیامبر
- (۳) پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی - اختیارات حاکم اسلامی
- (۴) تضاد یک مورد با مورد مهم تر - اختیارات حاکم اسلامی

۱۱۴۰. علت آیه شریفه «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ...» در کدام عبارت قرآنی بیان شده است و منظور از کلمه اسلام چیست؟

- (۱) «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است» - تمام ادیان که تسلیم خدا باشند.
- (۲) «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست و مسلمان بود» - دین خاتم
- (۳) «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست و مسلمان بود» - تمام ادیان که تسلیم خدا باشند.
- (۴) «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است» - دین خاتم

تست‌های یک گام فراتر

۱۱۳۱. این که خداوند در قرآن خطاب به پیامبر می فرماید: «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود.» بر چه نکته‌ای اشاره دارد و در انتهای آیه به چه موضوعی توصیه شده است؟

- (۱) ضرورت وجود دین در همه زمان‌ها - احترام به همه ادیان گذشته
- (۲) وحدت اصول محتوایی همه ادیان الهی - احترام به همه ادیان گذشته
- (۳) ضرورت وجود دین در همه زمان‌ها - عدم تفرقه در دین
- (۴) وحدت اصول محتوایی همه ادیان الهی - عدم تفرقه در دین

۱۱۳۲. کدام گزینه در رابطه با فطرت به نکته درستی اشاره کرده است؟

- (۱) انسان قادر است با عمل به فرامین دین الهی، ویژگی‌های فطری خویش را افزایش دهد.
- (۲) برخی اعمال انسان‌ها در طول زندگی‌شان سبب می‌شود که ویژگی‌های فطری ایشان تغییر کند.
- (۳) اگرچه برخی انسان‌ها از ویژگی‌های فطری برخوردار نیستند، اما هدایت آن‌ها غیرممکن نیست.
- (۴) در صورتی که ویژگی‌های فطری برای انسان‌ها مشترک نباشد، تجویز یک دین واحد ممکن نیست.

۱۱۳۳. جای گرفتن تعالیم الهی در سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم مسئله‌ای است که تحت عنوان مطرح شده است.

- (۱) علت - در نظر گرفتن سطح فکر مردم
- (۲) استمرار و پیوستگی در دعوت
- (۳) معلول - استمرار و پیوستگی در دعوت
- (۴) معلول - در نظر گرفتن سطح فکر مردم

۱۱۳۴. باتوجه به عوامل ختم نبوت، کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) پایین بودن سطح درک انسان‌ها برای دریافت برنامه‌های کامل مانعی بود که رفع آن باعث ختم نبوت شد.
- (۲) توانایی انسان‌ها در پاسخ به نیازهای هدایتی خود با استمداد از یک برنامه کامل، باعث ختم نبوت می‌شد.
- (۳) حفظ اصل قرآن از تحریف علی‌رغم تغییر در آیات فرعی جزئی، زمینه‌ساز ختم نبوت بود.
- (۴) عدم نیاز قرآن به تصحیح و جاودانگی آن در گذر زمان از زمینه‌های ختم نبوت به شمار می‌رفت.

۱۱۳۵. آیه شریفه «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرْنَا وَإِنَّمَا كَفَّورًا» مبین کدام یک از موارد زیر است و در بیان قرآن تنها دینی که می‌تواند مردم را به

(ترکیبی با درس ۲ دهم)

رستگاری دنیا و آخرت برساند کدام است؟

- (۱) محورهای اصلی برنامه خداوند برای سعادت مردم - اسلام (۲) ویژگی‌های فطری مشترک انسان‌ها - دین حنیف
- (۳) محورهای اصلی برنامه خداوند برای سعادت مردم - دین حنیف (۴) ویژگی‌های فطری مشترک انسان‌ها - اسلام

(ترکیبی با درس ۳ و ۴ دهم)

۱۱۳۶. تمام آیات به محورهای اصلی دعوت پیامبران اشاره دارد به استثناء.....

- (۱) «من آمن بالله و اليوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم و لاهم یحزنون»
- (۲) «رُسُلًا مَبَشِّرِينَ و منذرین لئلا یکون للناس علی الله حجة»
- (۳) «الله لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامه لاریب فیه»
- (۴) «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرْنَا و إِنَّمَا كَفَّورًا»

۱۱۳۷. همه عوامل دال بر ختم نبوت هستند، به جز.....

(۱) در عصر نزول قرآن، با این که مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانستند کامل‌ترین برنامه زندگی را دریافت کنند.

(۲) با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با همتی که پیامبر اکرم ﷺ در جمع آوری قرآن داشت، هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید.

(۳) تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر، به جز دریافت وحی، ادامه یابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

(۴) تداوم پیامبران سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.

۱۱۳۸. در بین گزینه‌های زیر، تمام عبارات به نکته صحیحی اشاره می‌کند به جز

- (۱) در حال حاضر به جز قرآن کریم هیچ کتاب آسمانی وجود ندارد که تحریف نشده باشد.
- (۲) هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.
- (۳) از آنجایی که تمام ادیان الهی یکی هستند اگر هر کس در دنیای امروز به دین اصیل خود مؤمن باشد گمراه نمی‌شود.
- (۴) خداوند تنها یک دین برای هدایت انسان‌ها فرستاده است که از آن به «اسلام» تعبیر می‌شود.

۱۱۳۹. آیه شریفه «أَمْ نَجْعِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ» و «فَالْهَمَّهَا فَجُورُهَا وَتَقْوَاهَا» به ترتیب مشتمل بر چه حیطه‌ای

(ترکیبی با درس ۲ و ۴ دهم)

- (۱) ایمان قلبی - عمل (۲) عمل - ایمان قلبی (۳) ایمان قلبی - ایمان قلبی (۴) عمل - عمل

۱۱۴۰. با تأمل در آیه شریفه «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ...» عاقبت کسانی که دینی غیر از اسلام را اختیار کنند، چیست و قرآن

(ترکیبی با درس ۱ یازدهم)

کسی را که از انتخاب برنامه اطمینان بخش زندگی سرپیچی کرده، چه می‌نامد؟

- (۱) خداوند با آنان سخن نمی‌گوید و به آنان نمی‌نگرد - ناسپاس (۲) خداوند با آنان سخن نمی‌گوید و به آنان نمی‌نگرد - نافرمان
- (۳) در آخرت از زبان کاران خواهند بود - ناسپاس (۴) در آخرت از زبان کاران خواهند بود - نافرمان

تست‌های سراسری

۱۱۴۱. چگونه تعالیم الهی جزئی از آداب و رسوم و فرهنگ مردم شد و ثمره این رشد فرهنگی چه بود؟

(هنر ۹۷ یا کمی تغییر)

- (۱) استمرار و پیوستگی در دعوت - تعلیمات اصیل و تحریف نشده در میان مردم باقی می‌ماند.
- (۲) رشد تدریجی سطح فکر مردم - تعلیمات اصیل و تحریف نشده در میان مردم باقی می‌ماند.
- (۳) استمرار و پیوستگی در دعوت - تعالیم دینی به سادگی از جامعه بشری خارج نمی‌شود.
- (۴) رشد تدریجی سطح فکر مردم - تعالیم دینی به سادگی از جامعه بشری خارج نمی‌شود.

۱۱۴۲. در میان تمام ادیان الهی هیچ تضاد ذاتی وجود ندارد. اگر اختلافی بین اهل کتاب دیده می‌شود، ناشی از چیست و کدام آیه شریفه مؤید آن

(تجربی ۹۶ یا تغییر)

است؟

- (۱) ظلم و حسد اهل کتاب پس از آگاهی به حقایق - «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی ...»
- (۲) ظلم و حسد اهل کتاب پس از آگاهی به حقایق - «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است ...»
- (۳) کوشش آن‌ها برای دعوت مسلمانان به مذهب خود - «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی ...»
- (۴) کوشش آن‌ها برای دعوت مسلمانان به مذهب خود - «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است ...»

۱۱۴۳. خداوند در قرآن به حضرت نوح و سایر پیامبران چه سفارشی فرموده و این امر ناظر بر کدام هدایت است؟

(انسانی ۹۶ یا تغییر)

- (۱) میان ادیان الهی تفرقه‌ای نیست و ما مسلمانیم - عمومی (۲) میان ادیان الهی تفرقه‌ای نیست و ما مسلمانیم - تشریحی
- (۳) دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید - تشریحی (۴) دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید - عمومی

۱۱۴۴. با وجود این که اساس دعوت پیامبران دین واحد بوده است، دلیل چنددینی چیست و کدام آیه شریفه، حاکی از آن است؟

(زبان ۹۶ یا اندکی تغییر)

- (۱) تجاوز آگاهانه مردم به اصالت دعوت - «و اهل کتاب در آن راه مخالفت نپیمودند، مگر ...»
- (۲) ناآگاهی مردم از ایجاد اختلاف در دین خدا - «و اهل کتاب در آن راه مخالفت نپیمودند، مگر ...»
- (۳) تجاوز آگاهانه مردم به اصالت دعوت - «خداوند برایتان از دین همان را تشریح کرد که ...»
- (۴) ناآگاهی مردم از ایجاد اختلاف در دین خدا - «خداوند برایتان از دین همان را تشریح کرد که ...»

۱۱۴۵. نتیجه تکامل جامعه انسانی چیست و آن‌جا که «روش‌ها و شیوه‌های برخورد با مسائل، مطابق با نیازهای حادث اعمال می‌گردد» کدام یک از

(ترکیبی تجربی ۹۵ و هنر ۹۲)

عوامل بی‌نیازی از پیامبر، معمول می‌گردد؟

- (۱) وحدت شریعت - اختیارات حاکم نظام اسلامی
- (۲) ختم نبوت - اختیارات حاکم نظام اسلامی
- (۳) وحدت شریعت - توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت
- (۴) ختم نبوت - توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت

۱۱۴۶. چه عاملی سبب شد تا تعالیم الهی در طول زمان‌های مختلف در میان مردم بماند و جزو آداب و فرهنگ آنان شود؟

(انسانی ۹۵ یا اندکی تغییر)

- (۱) پاسخگویی جامع ادیان الهی به همه نیازهای زمانه (۲) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه زندگی
- (۳) استمرار و پیوستگی در دعوت (۴) رشد تدریجی سطح فکر مردم

(هنر ۹۵ با تغییر)

۱۱۴۷. آمدن پیامبران متعدد به چه منظوری بوده است و کدام عبارت، به این موضوع اشاره دارد؟
- ۱) تعلیمات اصیل و تحریف نشده را به انسان‌های دوران خود ابلاغ کنند - «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ النَّاسَ ...»
 - ۲) تعلیمات اصیل و تحریف نشده را به انسان‌های دوران خود ابلاغ کنند - «أَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَ حَرَّمَ الرِّبَا»
 - ۳) دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند - «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ النَّاسَ ...»
 - ۴) دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند - «أَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَ حَرَّمَ الرِّبَا»

۱۱۴۸. یکی از علت‌های آمدن پیامبران متعدد در طول تاریخ پر برکت رسالت «رشد تدریجی سطح فکر مردم» بوده است. این مفهوم از دقت در پیام کدام عبارت استنباط می‌شود؟

(زبان ۹۵ با تغییر)

- ۱) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسَ بِالْقِسْطِ»
- ۲) «إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَ مَاخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ»
- ۳) «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِمْ»
- ۴) «وَ مَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ»

(ریاضی ۹۴)

۱۱۴۹. چه چیزی موجب باقی ماندن تعلیم پیامبران در میان مردم و ماندگاری پیام الهی گردید؟

- ۱) رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام مختلف بشری
- ۲) استمرار در دعوت پیامبران و تبلیغ مستمر دین الهی
- ۳) درک صحیح مردم از پیام الهی و سخن گفتن در حد توان
- ۴) ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه ارتباطات

۱۱۵۰. آیه شریفه «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند» کدام ویژگی تفرقه‌افکنان را مورد انتقاد قرار داده است؟

(انسانی ۹۴ با اندکی تغییر)

- ۱) بی‌توجهی آنان به لزوم دستیابی به کتاب‌های آسمانی و هدایت انسان
- ۲) نداشتن علم و آگاهی و بی‌توجهی به لزوم علم‌آموزی و دریافت هدایت
- ۳) آگاهی آنان از حقیقت و طغیان و حسد با وجود درک واقعیت
- ۴) ایجاد اختلاف و شبهات بر مبنای تفکر و تعقل در کتاب‌های الهی

۱۱۵۱. از دقت در پیام آیه شریفه «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند» دریافت می‌گردد که

(تجربی ۹۳ با تغییر)

- ۱) اهل کتاب در برابر دعوت پیامبر خود، آگاهانه علم مخالفت توأم با ستم، برافراشتند.
- ۲) اسلام، که همان تسلیم در برابر دعوت پیامبران است، نارضایتی خود را از ایجاد اختلاف در دین خدا، اعلام می‌دارد.
- ۳) اساس دعوت پیامبران از آدم تا خاتم، دین واحد بوده است و اختلاف در برداشت، عامل حدوث چند دینی بوده است.
- ۴) اساس دعوت پیامبران، دین واحد بوده است و چند دینی، تابعی از آگاهی توأم با تجاوز آنان به اصالت دعوت بوده است.

(انسانی ۹۳ با تغییر)

۱۱۵۲. آن‌جا که طغیان و ظلم، تابعی از آگاهی و موجب نافرمانی از امر خداوند متعال شود، پیام کدام آیه ترسیم می‌شود؟

- ۱) «این دین آیین پدران ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید.»
- ۲) «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست و مسلمان بود.»
- ۳) «این دین آیین پدران ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید.»
- ۴) «اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیمودند مگر پس از آن‌که به حقانیت آن آگاه شدند.»

۱۱۵۳. آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه زندگی، زمینه‌ساز است و صیانت قرآن از تندباد دیرینه تحریف، معلول

(هنر ۹۳)

- بود که مهر را بر آن، قرار داد.
- ۱) ختم نبوت - عنایت الهی - جاودانگی
 - ۲) رشد عقلی - عنایت الهی - جاودانگی
 - ۳) ختم نبوت - اهتمام پیامبر ﷺ - الهی بودن
 - ۴) رشد عقلی - اهتمام پیامبر ﷺ - الهی بودن

۱۱۵۴. اگر بگوییم: «خداوند، یک دین برای پیامبران وضع کرده و از آنان خواسته که آن را به پا دارند و در آن، گرفتار تفرقه نشوند.» پیام کدام آیه را ترسیم کرده‌ایم؟

(خارج ۹۲ با تغییر)

- ۱) «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیمودند ...»
- ۲) خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود ...»
- ۳) «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی، بلکه یکتاپرست و مسلمان بود ...»
- ۴) «این دین آیین پدران ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید ...»

۱۱۵۵. «ریشه پیدایش ادیان مختلف» از دقت در پیام آیه شریفه به دست می‌آید. اگر بگوییم «هر پیامبری دین الهی را متناسب با زبان

(تجربی ۹۲ با تغییر)

- خاص برای مردم زمان خود تبلیغ می‌کند» به اشاره کرده‌ایم.
- ۱) قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند - استمرار و پیوستگی در دعوت
 - ۲) خداوند از دین برایتان همان را تشریح کرد که نوح را بدان توصیه کرد - استمرار و پیوستگی در دعوت
 - ۳) خداوند از دین برایتان همان را تشریح کرد که نوح را بدان توصیه کرد - رشد تدریجی سطح فکر مردم
 - ۴) قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند - رشد تدریجی سطح فکر مردم

۱۱۵۶. «فطرت مشترک انسانی و ویژگی‌های فطری مشترک، ملازم با عنایت خداوند، در قرار دادن یک برنامه کلی برای دستیابی به هدف مشترک است.» این مفهوم، از دقت در پیام کدام آیه به دست می‌آید؟

(زبان ۹۲)

۱) «دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.»

۲) «این آیین آیین پدرتان است و او شما را از پیش مسلمان نامید.»

۳) «انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً»

۴) دین پسندیده نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند.

۱۱۵۷. لازمه استقرار و ماندگاری یک دعوت، و در حقیقت

(خارج ۹۱ با تغییر)

۱) تبلیغ دائمی و مستمر آن است - پیدایش ادیان مختلف مورد قبول قرآن می‌باشد.

۲) پایبندی به اصول و ارزش‌های آن می‌باشد - پیدایش ادیان مختلف مورد قبول قرآن می‌باشد.

۳) تبلیغ دائمی و مستمر آن است - دین همه انبیا یکی بوده، اما در برخی احکام فرعی تفاوت داشتند.

۴) پایبندی به اصول و ارزش‌های آن می‌باشد - دین همه انبیا یکی بوده، اما در برخی احکام فرعی تفاوت داشتند.

۱۱۵۸. با توجه به آیه شریفه «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیمودند مگر» اهل کتاب اختلاف

(هنر ۹۱ با اندکی تغییر)

نکردند مگر بعد از و اختلافشان از روی بود و منشأ این اختلاف و چند دینی

۱) ناآگاهی از دستورهای الهی - جهل و نادانی - آن دسته از اهل کتاب بوده‌اند که با آمدن پیامبر در مقابل دعوت او ایستاده و پیامبری او را انکار کردند.

۲) ناآگاهی از دستورهای الهی - جهل و نادانی - ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتب انبیای قبلی بوده است.

۳) آن که از حقیقت آگاه شدند - ظلم و حسد - ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتب انبیای قبلی بوده است.

۴) آن که از حقیقت آگاه شدند - ظلم و حسد - آن دسته از اهل کتاب بوده‌اند که با آمدن پیامبر در مقابل دعوت او ایستاده و پیامبری او را انکار کردند.

۱۱۵۹. از تدبیر در حدیث: «انا معاشر الانبیاء امرنا ان نکلّم الناس علی قدر عقولهم» کدام مفهوم مستفاد می‌گردد؟

(خارج ۹۰ با اندکی تغییر)

۱) همه پیامبران رساننده پیام خدای واحد بوده‌اند.

۲) رشد عقلی دادن به انسان‌های هر زمان، زمینه‌ساز هدایت آنان است.

۳) میزان درک و فهم انسان‌های هر زمان، تأثیرگذار در سطح تعلیمات انبیا می‌باشد.

۴) مأموریت نهاده شده بر دوش انبیا در هر زمان، رشد عقلی دادن به انسان می‌باشد.

۱۱۶۰. مفهوم این کلام پیامبر گرامی اسلام ﷺ که می‌فرماید: «انا معاشر الانبیاء امرنا ان نکلّم الناس علی قدر عقولهم» حاکی از

(ترکیبی تجریدی ۹۰ و خارج ۸۹)

می‌باشد و آمدن پیامبران متعدد برای این بوده است که

۱) رعایت سطح درک انسان‌ها در ابلاغ پیام الهی - حکمت خداوند اقتضا می‌کند که برای هدایت بشر، پیامبرانی برگزیده شوند.

۲) لزوم استمرار و پیوستگی در دعوت - پیامبران دین الهی را در خور فهم و اندیشه‌های دوران خود بیان کنند.

۳) لزوم استمرار و پیوستگی در دعوت - حکمت خداوند اقتضا می‌کند برای هدایت بشر، پیامبرانی برگزیده شوند.

۴) رعایت سطح درک انسان‌ها در ابلاغ پیام الهی - پیامبران دین الهی را در خور فهم و اندیشه‌های دوران خود بیان کنند.

۱۱۶۱. آیه شریفه ریشه پیدایش ادیان مختلف را بیان می‌کند و پیدایش ادیان مورد قبول قرآن

(ریاضی ۸۹ با تغییر)

۱) «اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند، مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند ...» - است

۲) «و آن چه به ابراهیم، موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید...» - است

۳) «و آن چه به ابراهیم، موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید...» - نیست

۴) «اهل کتاب در آن راه مخالفت نیمودند، مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند ...» - نیست

۱۱۶۲. با توجه به این که خداوند یک دین برای انسان‌ها فرستاده است، منشأ اختلاف و چند دینی چیست؟

(زبان ۸۸)

۱) دسته‌ای از مبلغان دینی و مذهبی که با آمدن پیامبر جدید در مقابل دعوت او ایستاده و او را به عنوان پیامبر نپذیرفته‌اند.

۲) به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتب، تعلیمات انبیا قبلی به تدریج فراموش گردید.

۳) آمدن پیامبران متعدد برای این بوده است که آن‌ها دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند.

۴) تعدد پیامبران به معنای تعدد و اختلاف در دین و اصول دعوت آنان نیست، بلکه تبلیغ یک دین در شرایط متفاوت است.

۱۱۶۳. طبق حدیث شریف «نحن معاشر الانبیاء امرنا ان نکلّم الناس علی قدر عقولهم» موضوع از علل است.

(خارج ۸۸ با تغییر)

۱) رشد تدریجی سطح فکر مردم - تجدید نبوت

۲) رشد تدریجی سطح فکر مردم - ختم نبوت

۳) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - تجدید نبوت

۴) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام - ختم نبوت

۱۱۶۴. با توجه به آیه ۱۹ سوره آل عمران: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیمودند مگر»، علت

(انسانی ۸۸ با تغییر)

اختلاف اهل کتاب کدام مورد بود؟

۱) یهودیان و مسیحیان هر کدام مردم را به راه خود دعوت می‌کردند.

۲) چون تعلیمات پیامبر قبلی یا از بین رفته بود و یا تخریب کلی شده بود.

۳) چون جهل داشتند از روی ستم و تجاوز این اختلاف را به راه انداختند.

۴) با این که علم داشتند از روی رشک و حسد این اختلاف را به راه انداختند.

۱۱۶۵. پیام حدیث شریف: «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَي قَدْرِ عَقُولِهِمْ» این است که معلول بوده است.

(هنر ۸۸ با تغییر)

- (۱) وحدت دعوت انبیا - فطرت واحد انسان‌ها
(۲) تعدّد انبیا - رشد تدریجی سطح فکر مردم
(۳) تعدّد انبیا - لزوم استمرار و پیوستگی در دعوت
(۴) وحدت دعوت انبیا - لزوم استمرار و پیوستگی در دعوت

۱۱۶۶. با توجه به آیه شریفه: «دین در نزد خدا، اسلام است.» به سبب وجود ویژگی‌های است، خداوند یک برنامه کلی در اختیار انسان

(فنی و حرفه‌ای ۸۸)

- قرار داده است که
(۱) فطری که مشترک بین انسان‌ها - در تمام دوره‌ها دین خدا با نام «اسلام» در میان مردم معروف بوده است.
(۲) فطری که مشترک بین انسان‌ها - حقیقت دین، دارای ماهیتی است که بهترین معرف آن لفظ اسلام است.
(۳) دین که مشترک بین همه مردم - حقیقت دین، دارای ماهیتی است که بهترین معرف آن لفظ اسلام است.
(۴) دین که مشترک بین همه مردم - در تمام دوره‌ها دین خدا با نام «اسلام» در میان مردم معروف بوده است.

۱۱۶۷. پیام حدیث: «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَي قَدْرِ عَقُولِهِمْ» مبین کدام یک از دلایل تعدّد انبیای الهی، ضمن وجود و قبول یک

(زبان ۸۷ با تغییر)

- برنامه می‌باشد؟
(۱) عدم بلوغ عقلی و آمادگی کامل برای دریافت و پذیرش فرمان خداوند
(۲) دستخوش تحریف قرار گرفتن تعلیمات انبیای الهی در طول زمان
(۳) رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام همزمان با نبوت رسولان
(۴) وقفه‌ناپذیری و استمرار دعوت توحیدی رسولان به منظور اتمام حجت بر انسان

۱۱۶۸. کدام ویژگی در انسان‌ها عامل این امر شده که خداوند یک برنامه کلی در اختیار آن‌ها گذاشته تا آنان را به هدف مشترکی برساند؟ (فنی و حرفه‌ای ۸۷)

- (۱) فطرت که در میان انسان‌ها مشترک است.
(۲) بهره‌مند شدن از شکوفایی استعداد تفکر و تعقل
(۳) غریزه که عامل خواسته‌های مشترک آن‌هاست.
(۴) قدرت اختیار و تصمیم‌گیری در کارهای فردی و اجتماعی

۱۱۶۹. به فراموشی سپرده شدن تدریجی تعلیمات انبیاء که ضرورت تجدید نبوت را در طول تاریخ رسالت، ایجاب می‌کرد، بود.

(ریاضی ۸۶ با تغییر)

- (۱) معلول ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت
(۲) معلول رشد تدریجی سطح فکر مردم و عدم توانایی آنان در گرفتن برنامه کامل زندگی
(۳) علت رشد تدریجی سطح فکر مردم و عدم توسعه کتابت و وضع زندگی اجتماعی آنان
(۴) علت پایین بودن سطح فرهنگ و عدم توانایی انسان‌ها در گرفتن برنامه کامل زندگی

۱۱۷۰. از دقت در این کلام پیامبر گرامی اسلام ﷺ که فرمود: «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَي قَدْرِ عَقُولِهِمْ» مفهوم می‌گردد که

(تجربی ۸۶)

- می‌باشد.
(۱) تکلم با مردم به زبان آنان، مأموریت نهاده شده بر دوش انبیاء
(۲) رشد عقلی دادن به انسان‌های هر زمان، زمینه‌ساز هدایت آنان
(۳) مأموریت نهاده شده بر دوش انبیاء در هر زمان، رشد عقلی دادن به انسان
(۴) میزان درک و فهم انسان‌های هر زمان، تأثیرگذار در سطح تعلیمات انبیاء

۱۱۷۱. با توجه به حدیث: «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمَرْنَا أَنْ نَكَلِّمَ النَّاسَ عَلَي قَدْرِ عَقُولِهِمْ» علت آمدن پیامبران متعدد چیست و منشأ اختلاف و چند دینی

(هنر ۸۶ با تغییر)

- کدام است؟
(۱) استمرار و پیوستگی در دعوت - دسته‌ای از دانشمندان دینی بودند که در مقابل دعوت پیامبر مقاومت می‌کردند.
(۲) استمرار و پیوستگی در دعوت - سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی مردم و از بین رفتن تعلیمات پیامبران قبل
(۳) رشد تدریجی سطح فکر مردم - سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی مردم و از بین رفتن تعلیمات پیامبران قبل
(۴) رشد تدریجی سطح فکر مردم - دسته‌ای از دانشمندان دینی بودند که در مقابل دعوت پیامبر مقاومت می‌کردند.

انسان، طرح جدی سؤالات مربوط به عمیق‌ترین نیازهای او است و این سؤالات، ریشه در نیازهای برتر انسان دارد.

(تکمیل کنید صفحه ۱۰)

۱۰۶۹. **گزینه ۲**
توجه کنید که این سؤال را باید با دقت در مفاهیم موجود در آیه «رسلًا مبشرین و منذرین...» پاسخ داد: خدای متعال پیامبران را با دو ویژگی تبشیر و انذار مبعوث کرد.

«لئلا يكون للناس على الله حجة بعد الرسل» به دلیل اتمام حجت بر انسان «وكان الله عزيزاً حكيماً» و صاحب عزت و حکمت بودن خداوند با توجه به مفاهیم فوق گزینه «۲» صحیح است.

(مقدمه صفحه ۷)

۱۰۷۰. **گزینه ۱**
آیه بیان شده در صورت سؤال می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را اجابت کنید، هر گاه که شما را به چیزی فرا می‌خواند که به شما زندگی و حیات می‌بخشد.»

چیزی که خدا و پیامبر، انسان‌ها را به آن فرا می‌خوانند، همان دین و برنامه الهی است. بنابراین، طبق این آیه، دین، زندگی‌بخش و مایه حیات انسان است.

پایه یازدهم

درس ۲

(متن صفحه ۲۰)

۱۰۷۱. **گزینه ۱**
عبارتی که در صورت سؤال مطرح شده است زمینه‌ساز تحریف و یا حتی از بین رفتن تعلیمات پیامبران پیشین می‌شود. پس گزینه «۱» راه حل این مشکل می‌باشد.

(متن صفحه ۱۸ و ۱۹)

۱۰۷۲. **گزینه ۲**
در برنامه کلی اسلام از انسان خواسته می‌شود تا با اندیشه در خود و جهان هستی به ایمان قلبی دست یابد. «ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک» و «فرستادگان الهی و راهنمایان دین» از برنامه‌های ایمان می‌باشند. انجام واجبات دین و ترک حرام‌های آن، در حیطه عمل است.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۰۷۳. **گزینه ۱**
خداوند در آیه ۱۳ سوره شوری می‌فرماید: «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آن چه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.» مسیحیان و یهودیان، پیامبر قبل از خود، یعنی حضرت ابراهیم (ع) را مسیحی و یهودی می‌دانستند، در صورتی که خداوند این اعتقاد را مردود اعلام نموده و فرموده است: «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی، بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.»

(متن صفحه ۱۹)

۱۰۷۴. **گزینه ۲**
پیامبران مانند معلمان یک مدرسه‌اند که پایه‌های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس می‌کنند و هر کدام مطالب سال قبل را تکمیل می‌کنند. آنان مردم را به سوی خدا دعوت می‌کردند نه به سوی خود و همه یک راه و یک سخن داشته‌اند و همه یکدیگر را تأیید کرده‌اند. بنابراین، اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق ایمان آورده است.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۰۷۵. **گزینه ۲**
در حقیقت اهل کتاب که در دین اسلام اختلاف کردند و در مقابل پیامبر خاتم ایستادند، توصیه خداوند مبنی بر عدم اختلاف در دین را به فراموشی سپرده‌اند. این توصیه در عبارت: «آن چه را ما به تو و ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.» آمده است.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۰۷۶. **گزینه ۱**
خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آن چه را که ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و عیسی توصیه نمودیم این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

این دین آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید.

(متن صفحه ۷)

۱۰۶۰. **گزینه ۲**
نیازهای انسان منحصر به نیازهای طبیعی و غریزی او نمی‌شود، زمانی که انسان، اندکی از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد، خود را با نیازهایی مهم‌تری روبرو می‌بیند. این نیازها به تدریج به دل‌مشغولی، دغدغه و بالأخره به سؤال‌هایی تبدیل می‌شوند که تا پاسخ آن‌ها را نیابد، آرام نمی‌گیرد.

(متن صفحه ۸)

۱۰۶۱. **گزینه ۳**
نیاز به کشف راه درست زندگی، خود را در سؤال «چگونه زیستن» نشان می‌دهد. پاسخ‌های داده شده به سؤال‌های مرتبط با نیازهای برتر، باید دو ویژگی داشته باشند: کاملاً درست و قابل اعتماد باشند. همه‌جانبه (جامع) باشند. در نتیجه، «جامعیت و قابلیت کسب اعتماد» از ویژگی‌های پاسخ‌های داده شده به پرسش‌های ناگزیر است، نه سؤال‌های مطرح‌شده.

(متن صفحه ۱۰)

۱۰۶۲. **گزینه ۳**
امام کاظم (ع) فرمود: «آن کس که عقلش کامل تراست، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.» نیازهایی برتر یا متعالی است که به تدریج به دل‌مشغولی و دغدغه تبدیل می‌شوند. در نتیجه، مسبب دل‌مشغولی و دغدغه متعالی انسان، درد متعالی است.

(متن صفحه ۸)

۱۰۶۳. **گزینه ۱**
هدف از خلقت انسان، عبودیت و بندگی و تقرب به خداست و یکی از ویژگی‌های انسان، توانایی تفکر و انجام کارها به کمک فکر و اندیشه است و ویژگی دیگر قدرت اختیار و انتخاب اوست. در نتیجه، در صدر آن ویژگی‌ها (ویژگی نخست)، برخورداری از تعقل و تفکر است.

با توجه به این که خداوند برنامه هدایت انسان را که در برگیرنده پاسخ به سؤالات بنیادین بشر است، از طریق پیامبران می‌فرستد تا انسان‌ها با تفکر در این برنامه آن را انتخاب کنند، لزوم توجه به وحی را عقل رقم می‌زند، یعنی این که انسان باید با عقل خود در پیام الهی تفکر کند.

(متن صفحه ۸)

۱۰۶۴. **گزینه ۲**
دغدغه اصلی خردمندان، کشف راه درست زندگی یا «چگونه زیستن» می‌باشد. قسمت دوم سؤال از فعالیت کلاسی طرح شده است پاسخ‌های ناهمگون (نامناسب) به اصیل‌ترین نیازهای بشر (نیازهای برتر) نشانه ناتوانی انسان از دادن پاسخ درست و کامل به نیازهای برتر است.

(تکمیل کنید صفحه ۱۰)

۱۰۶۵. **گزینه ۲**
دقت کنید که این سؤال را باید با توجه به ترجمه و مفاهیم کل آیه پاسخ داد: قسمت «رسلًا مبشرین و منذرین»: رسولاتی را فرستاد که بشارت‌دهنده و انذارکننده باشند؛ یعنی «ارسال رسولان»

قسمت «لئلا يكون للناس على الله حجة بعد الرسل»: تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در مقابل خداوند، بهانه و دستاویز نباشد؛ یعنی اتمام حجت بر انسان قسمت «وكان الله عزيزاً حكيماً»: و خداوند شکست‌ناپذیر حکیم است؛ یعنی عزت و حکمت خالق

با توجه به این سه قسمت، همه مفاهیم فوق در گزینه «۲» آمده است.

(متن صفحه ۹)

۱۰۶۶. **گزینه ۴**
هدایت انسان با عقل و اختیار، هدایت عمومی می‌باشد. هدایت انسان با ارسال رسل و کتاب، هدایت تشریعی می‌باشد.

توجه کنید تشریع در لغت به معنای قانون‌گذاری می‌باشد. یعنی قوانین دین از طریق ارسال رسل و انزال کتب برای ما آمده است.

(تکمیل کنید صفحه ۱۰)

۱۰۶۷. **گزینه ۳**
با توجه به دو عبارت بعد از «رسلًا مبشرین و منذرین» که می‌فرماید: «لئلا يكون للناس على الله حجة بعد الرسل» یعنی حجت بر مردم تمام شود و «وكان الله عزيزاً حكيماً» یعنی عزت و حکمت خداوند به اثبات می‌رسد، گزینه «۳» درست است.

(متن صفحه ۷)

۱۰۶۸. **گزینه ۱**
نیازها به دل‌مشغولی، دغدغه و بالأخره به سؤال‌هایی تبدیل می‌شوند که تا انسان پاسخ آن‌ها را نیابد، آرام نمی‌گیرد. در نتیجه، عامل دل‌مشغولی و درد متعالی

پیامبر قلبی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد. بنابراین، ایمان به دین جدید ضروری است.

(متن صفحه ۲۴)

۱۰۹۲. گزینه ۲

«داستن امنیت» یک نیاز ثابت است اما «چگونگی تأمین آن» یک نیاز جدید و متغیر به شمار می‌رود. دقت کنید که اسلام برای نیازهای متغیر قانون دقیق تعیین نکرده و آن‌ها از قوانین اسلام قابل استنتاج است.

(متن صفحه ۱۸)

۱۰۹۳. گزینه ۳

به سبب ویژگی‌های مشترک، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است، برساند.

(متن صفحه ۱۹ و ۲۴)

۱۰۹۴. گزینه ۲

لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. این تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود. وجود امام معصوم پس از پیامبر (ص) زمینه‌ساز رفع تجدید نبوت‌ها بوده است.

(متن صفحه ۱۹)

۱۰۹۵. گزینه ۴

پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ می‌کردند. آنان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا خداپرستی، عدالت‌طلبی و کرامت‌های اخلاقی میان انسان‌ها جاودان بماند و گسترش یابد.

(متن صفحه ۱۸)

۱۰۹۶. گزینه ۱

در برنامه اسلام از انسان خواسته می‌شود تا با اندیشه در خود و جهان هستی به ایمان قلبی دست یابد.

(متن صفحه ۲۰)

۱۰۹۷. گزینه ۱

این حدیث شریف پیامبر به رشد تدریجی سطح فکر مردم که از علل تجدید نبوت می‌باشد، اشاره دارد. پیامبران در هر عصر و دوره‌ای مبعوث می‌شدند تا همان اصول ثابت الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند و متناسب با درک آنان سخن بگویند.
رَد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: تعالیم پیامبران در هر دوره‌ای تغییر نمی‌یافت بلکه متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره با دوره‌های قبل تفاوت داشته است.
گزینه ۳: پیامبران در هر عصر و دوره‌ای مبعوث می‌شدند تا همان اصول ثابت دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند.

گزینه ۴: هر پیامبری که مبعوث می‌شود، درباره توحید، معاد، عدالت، عبادت خداوند و مانند آن سخن گفته، اما بیان آن‌ها در سطح درک مردم زمان خود بوده است. بنابراین، به روش پیامبران پیشین سخن نگفته‌اند.

(متن صفحه ۱۸)

۱۰۹۸. گزینه ۱

دین به معنای «راه» و «روش» است و برنامه مشترکی که خداوند به انسان‌ها داده است اسلام است.

(متن صفحه ۲۴)

۱۰۹۹. گزینه ۳

دین اسلام ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند پاسخگوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد. یکی از این ویژگی‌ها وجود دو دسته قوانین ثابت و متغیر، متناسب با نیازهای ثابت و متغیر بشر است. مثلاً داد و ستد، یک نیاز ثابت است. قرآن کریم برای این نیاز ثابت، یک قاعده و اصل ثابت دارد و آن قاعده این است که «أَحْسِنُ إِلَى الْبَيْعِ وَ حَرِّمُ الرِّبَا» یعنی خداوند معامله را حلال کرده است، اما ربا را حرام. اما شیوه دادوستد، ممکن است در هر زمان تغییر کند. شکل‌های خاص ربا در هر شیوه از داد و ستد، نیازهای متغیر ما هستند که فقیهان و مجتهدان بر اساس آن اصل ثابت و با تحقیق و مطالعه در کتاب و سنت، شکل‌های خاص ربا و معامله در این زمان را معین می‌کنند. در نتیجه، کاربرد این اصل ثابت، تعیین قوانین متغیر بر اساس قوانین ثابت است.

(متن صفحه ۲۶)

۱۱۰۰. گزینه ۴

امروزه به‌جز قرآن هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به‌طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند و با اطمینان

(متن صفحه ۱۸)

۱۰۷۸. گزینه ۲

فطرت به معنای نوع خاص آفرینش است. وقتی از فطرت انسان سخن می‌گوییم، منظور آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است.

(متن صفحه ۱۸ و تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۰۷۹. گزینه ۴

به سبب (علت) ویژگی‌های مشترک (فطرت)، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است، برساند. خداوند از پیامبران می‌خواهد که دین را به پا دارند و در آن تفرقه نکنید.

(متن صفحه ۱۹)

۱۰۸۰. گزینه ۳

در حیطة عمل، از انسان می‌خواهند با ایمانی که کسب کرده است تلاش نماید تا: (۱) با انجام واجبات دین و ترک محرمات، خداوند را عبادت و بندگی کند. (۲) فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و ... را کسب نماید و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق و ... دوری کند. (۳) جامعه‌ای دینی بر اساس عدالت بنا نماید. رَد گزینه ۳: عادلانه بودن نظام هستی در حیطة «ایمان قلبی» می‌باشد.

(متن صفحه ۲۴)

۱۰۸۱. گزینه ۳

تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر، به جز دریافت وحی ادامه یابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

(متن صفحه ۱۹)

۱۰۸۲. گزینه ۱

استمرار و پیوستگی در دعوت پیامبران یکی از دلایل آمدن پیامبران متعدد است که سبب شد تعالیم الهی در میان مردم ریشه بزنند.

(متن صفحه ۱۹ و ۲۰)

۱۰۸۳. گزینه ۱

در این آیه از کلمه «الناس» یعنی مردم استفاده شده است و مقصود آن بیان مطالب با «در نظر گرفتن سطح فکر» مردم است نه بیان مسائل ساده.

(متن صفحه ۲۴)

۱۰۸۴. گزینه ۴

این نیازهای ثابت همواره برای بشر وجود داشته و از بین نمی‌روند. این مطلب مربوط به بویایی و روزآمد بودن دین اسلام است.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۰۸۵. گزینه ۴

قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیبموند، مگر پس از آن که به حقایق آن آگاه شدند، آن‌ها به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.

(متن صفحه ۲۳)

۱۰۸۶. گزینه ۲

در عصر نزول قرآن با این که مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند.

(فعالیت کلاسی صفحه ۲۰)

۱۰۸۷. گزینه ۴

این تست از قسمت فعالیت کلاسی طرح شده و با توجه به پاسخ راهنمای معلم، انسان‌های همان عصر، آن را نمی‌فهمیدند و درک نمی‌کردند، زیرا این برنامه فراتر از عقل و درک آنان بود و برای انسان‌های سایر عصرها، دین دچار تحریف و یا نابودی کلی می‌شد و به صورت دقیق و بدون تحریف به دست انسان‌های بعد نمی‌رسید.

(متن صفحه ۲۷)

۱۰۸۸. گزینه ۱

پیامبران مردم را به سوی خدا دعوت می‌کردند نه به سوی خود.

(متن صفحه ۱۹)

۱۰۸۹. گزینه ۲

موردی که در صورت سؤال آمده است عیناً تحت عنوان «استمرار و پیوستگی در دعوت مردم» مطرح می‌شود.

(متن صفحه ۲۴)

۱۰۹۰. گزینه ۱

دادوستد یک نیاز ثابت است ولی شیوه دادوستد، ممکن است در هر زمان تغییر کند که از این موضوع به بویایی و روزآمد بودن دین اسلام پی می‌بریم. نیازهای متغیر از درون نیازهای ثابت پدید می‌آیند.

(متن صفحه ۲۶)

۱۰۹۱. گزینه ۴

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعلیمات

خاطر بتوان از آن پیروی کرد، بنابراین، تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.

۱۱۰۱. گزینه ۲

(متن صفحه ۲۶)

هر پیامبری که می‌آمده آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.

۱۱۰۲. گزینه ۳

(متن صفحه ۲۵)

در کنار قوانین ثابت و متغیر، اسلام برای حاکم نظام اسلامی اختیارات ویژه‌ای در نظر گرفته است. به عنوان مثال، نظام اسلامی می‌تواند برای حمایت از تولید ملی و اشتغال بیشتر جوانان و بی‌کار نشدن کارگران مانع ورود کالاهایی شود که امکان تولید آن‌ها در کشور وجود دارد. همچنین، در دین اسلام هر کس نسبت به مالی که از راه حلال به دست آورده است، اختیار دارد و می‌تواند آن را به اختیار خود، در هر جا و مکانی که می‌خواهد، در امور مشروع مصرف کند. اما اگر حکومت اسلامی تشخیص دهد که برای استقلال سیاسی و اقتصادی کشور لازم است خرید و فروش برخی کالاها محدود شود، می‌تواند با وضع احکام و مقرراتی، تجارت آزاد را محدود کند و مقررات ویژه‌ای برای صادرات و واردات اجناس وضع نماید.

۱۱۰۳. گزینه ۴

(متن صفحه ۱۸)

انسان‌ها دارای ویژگی‌های فطری مشترک‌اند. به همین دلیل خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته است.

۱۱۰۴. گزینه ۱

(متن صفحه ۲۳)

با تلاش و کوشش مسلمانان و در برتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم (ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

۱۱۰۵. گزینه ۱

(متن صفحه ۲۶)

بیت «یکی خط است ز اول تا به آخر / بر او خلق جهان گشته مسافر» به واحد بودن دین اشاره دارد.

۱۱۰۶. گزینه ۱

(متن صفحه ۲۶)

کامل‌ترین مفهوم آیه این است که تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.

۱۱۰۷. گزینه ۴

(متن صفحه ۲۴)

عبارتی که در صورت سؤال آمده عیناً در کتاب تحت عنوان «اختیارات حاکم و نظام اسلامی» جای می‌گیرد و «پویایی و روزآمد بودن دین اسلام» را به تصویر می‌کشد.

۱۱۰۸. گزینه ۱

(متن صفحه ۱۹ و ۲۰)

علل فرستادن پیامبران متعدد عبارتند از:

الف) استمرار و پیوستگی در دعوت

ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم که حدیث «أنا معاشر الانبیاء...» به رشد تدریجی سطح فکر مردم اشاره دارد.

ج) تحریف تعلیمات پیامبران پیشین

۱۱۰۹. گزینه ۴

(متن صفحه ۱۹)

تداوم در دعوت سبب شد تا تعلیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.

۱۱۱۰. گزینه ۲

(متن صفحه ۲۵)

اگر حکومت اسلامی تشخیص دهد که برای استقلال سیاسی و اقتصادی کشور لازم است خرید و فروش برخی کالاها محدود شود، می‌تواند با وضع احکام و مقرراتی، تجارت آزاد را محدود کند و مقررات ویژه‌ای برای صادرات و واردات اجناس وضع نماید که اسلام این اختیارات را به حاکم اسلامی داده است.

۱۱۱۱. گزینه ۲

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

طبق آیه شریفه که می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیبموندند مگر پس از آن که به حقیقت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»

۱۱۱۲. گزینه ۳

(متن صفحه ۲۷)

برخی تصور می‌کنند پیامبران مانند فروشنندگان کالا هستند که هر کدام برای خود مغازه‌ای باز کرده و کالای خود را تبلیغ می‌کنند و مردم می‌توانند بین آن کالاها یکی را انتخاب نمایند. در صورتی که پیامبران مانند معلمان یک مدرسه‌اند که پایه‌های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس می‌کنند و هر کدام مطالب سال قبل را تکمیل می‌کنند. آنان مردم را به سوی خدا دعوت می‌کردند نه به سوی خود و همه یک راه و یک سخن داشته‌اند و همه یکدیگر را تأیید کرده‌اند.

۱۱۱۳. گزینه ۳

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

بر اساس آیات قرآن کریم، خداوند یک دین برای انسان هافر ستاده است و به همه پیامبران فرمان داده است همین دین را در میان مردم تبلیغ کنند و راه تفرقه را در پیش نگیرند.

۱۱۱۴. گزینه ۴

(متن صفحه ۲۴)

نیازهای متغیر نیازهایی هستند که از درون همین نیازهای ثابت پدید می‌آیند. از آن‌جا که خداوند پیامبران را می‌فرستد و اوست که نیاز یا عدم نیاز به پیامبر را در هر زمان تشخیص می‌دهد، تعیین زمان ختم نبوت نیز با خداست.

۱۱۱۵. گزینه ۲

(متن صفحه ۲۳)

یکی از علل ختم نبوت، آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی بود. در عصر نزول قرآن، با این‌که مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به دست آورد. به همین جهت می‌بینیم که با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.

۱۱۱۶. گزینه ۲

(متن صفحه ۲۴)

تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر، به‌جز دریافت و ابلاغ وحی ادامه یابد.

۱۱۱۷. گزینه ۳

(متن صفحه ۲۰)

عبارتی که در سؤال مطرح شده عیناً تحت عنوان «از بین رفتن و یا تحریف تعلیمات پیامبران پیشین» مطرح شده است.

۱۱۱۸. گزینه ۳

(متن صفحه ۱۹)

در بین گزینه‌های مطرح شده تنها گزینه سوم است که مربوط به علت «استمرار و پیوستگی در دعوت» نمی‌باشد و به «رشد تدریجی سطح فکر مردم» اختصاص دارد.

۱۱۱۹. گزینه ۱

(متن صفحه ۲۴)

نیاز به «تشکیل خانواده»، «تعلیم و تربیت» و «داد و ستد با دیگران» جزء نیازهای ثابت هستند ولی شیوه داد و ستد با دیگران یک نیاز متغیر است.

 نکته: هرگاه کلمه «شیوه» در سوال ذکر شود به نیازهای متغیر اشاره دارد.

۱۱۲۰. گزینه ۳

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

قطعاً دین نزد خداوند اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیبموندند مگر پس از آن که به حقیقت آن آگاه شدند.

۱۱۲۱. گزینه ۴

(متن صفحه ۱۹)

تعلیم انبیاء در برخی احکام فرعی، متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره با یکدیگر تفاوت داشته است، مثلاً همگی پیامبران به نماز دعوت کرده‌اند اما در شکل و تعداد رکعت‌های آن تفاوت‌هایی بوده است.

۱۱۲۲. گزینه ۲

(متن صفحه ۱۹)

عبارتی که در صورت سؤال مطرح شده است مربوط به مسئله «رشد تدریجی سطح فکر مردم» است.

۱۱۲۳. گزینه ۴

(متن صفحه ۲۴)

شکل‌های خاص مانند مسأله ربا از جمله نیازهای متغیر به شمار می‌روند که فقیهان و مجتهدان بر اساس آن اصل ثابت و با تحقیق و مطالعه در کتاب و سنت، شکل‌های خاص ربا و معامله در این زمان را معین می‌کنند.

۲ ایمان به فرستادگان الهی و راهنمایان دین که گزینه «۲» به آن اشاره دارد.
 ۳ ایمان به سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه که گزینه «۳» به وقوع معاد روحانی و جسمانی اشاره دارد.
 رد گزینه «۴»: آیه «أَنَا هُدَيْنَا السَّبِيلَ ...» مبین قدرت اختیار می‌باشد.

۱۱۳۷. گزینه ۴ (متن صفحه ۱۹)
 استمرار و پیوستگی در دعوت از علل فرستادن پیامبران متعدد می‌باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیانگر آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی می‌باشد.
 گزینه «۲»: به حفظ قرآن از تحریف اشاره دارد.
 گزینه «۳»: به وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم (ص) اشاره دارد.

۱۱۳۸. گزینه ۳ (متن صفحه ۲۶)
 امروزه به‌جز قرآن کریم هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به‌طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند و با اطمینان خاطر می‌توان از آن پیروی کرد. بنابراین، تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.

۱۱۳۹. گزینه ۱ (متن صفحه ۱۸ و ۱۹)
 آیه «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ» به ضرورت معاد بر اساس عدل الهی اشاره دارد و ایمان به سرای آخرت و پاداش و حسابرسی عادلانه مربوط به حیطه «ایمان قلبی» می‌باشد. آیه «فَالْهَيْهَاتُ فَجُورًا وَ تَقْوَاهَا» مبین یکی از سرمایه‌های انسان می‌باشد و به گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها اشاره دارد که کسب فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و امانت‌داری؛ به حیطه «عمل» مربوط می‌شود.

۱۱۴۰. گزینه ۳ (متن صفحه ۲۶)
 طبق آیه «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا ...» هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند از او پذیرفته نخواهد بود و در آخرت از زیان‌کاران خواهد بود. قرآن کریم بر اساس آیه «أَنَا هُدَيْنَا السَّبِيلَ أَمَّا شَاكِرًا وَ أَمَّا كَفُورًا» کسی را که از انتخاب برنامه هدایت‌بخش زندگی سرپیچی کرده «ناسپاس» می‌نامد.

۱۱۴۱. گزینه ۳ (متن صفحه ۱۹)
 لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاشی بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ می‌کردند. این تداوم و استمرار و پیوستگی در دعوت سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند به راحتی آن را کنار بگذارند.

۱۱۴۲. گزینه ۲ (تدبر در قرآن صفحه ۱۷)
 در این تست، منشأ و علت اختلاف اهل کتاب مورد پرسش واقع شده است. طبق آیه ۱۹ سوره آل عمران: «قَطْعًا دِينَ نَزْدِ خُدَاوْنِ اِسْلَامِ اِسْتِ وَ اِهْلِ كِتَابِ دَرِ اَنْ، رَاهِ مَخَالَفَتِ نَبِيْمُوْنِدْ مَغْرٍ پَسِ اَزِ اَنْ كِهْ بِهْ حَقَانِيْتِ اَنْ اَكْاَهْ شُدْنِدْ، اَنْ هَمْ بِهْ دَلِيْلِ رَشِكِ وَ حَسْدِيْ كِهْ مِيَاْنِ اَنْاَنْ وَجُوْدِ دَاشْت.» بنابراین، اختلاف اهل کتاب ناشی از ستمگری و حسد آنان نسبت به پیامبر (ص) بود، نه آگاهی آنان، چون هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد.

۱۱۴۳. گزینه ۳ (ترکیبی با درس ۱ سال یازدهم) (تدبر در قرآن صفحه ۱۷)
 این آیه می‌فرماید: «خداوند از دین، همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آن چه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید» هدایت انسان از طریق ارسال پیامبران، هدایت تشریحی است.

۱۱۴۴. گزینه ۱ (تدبر در قرآن صفحه ۱۷)
 دلیل چند دینی یا اختلاف در دین که اهل کتاب مسبب اصلی آن بودند، تجاوز آگاهانه مردم به اصالت دعوت بود، زیرا خداوند می‌فرماید: «قَطْعًا دِينَ نَزْدِ خُدَاوْنِ، اِسْلَامِ اِسْتِ وَ اِهْلِ كِتَابِ دَرِ اَنْ، رَاهِ مَخَالَفَتِ نَبِيْمُوْنِدْ مَغْرٍ پَسِ اَزِ اَنْ كِهْ بِهْ حَقَانِيْتِ اَنْ اَكْاَهْ شُدْنِدْ، اَنْ هَمْ بِهْ دَلِيْلِ رَشِكِ وَ حَسْدِيْ كِهْ مِيَاْنِ اَنْاَنْ وَجُوْدِ دَاشْت.»

۱۱۴۴. گزینه ۱ (متن صفحه ۲۴ و ۲۵)
 دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان در همه مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد. حاکم نظام اسلامی با اختیارات ویژه خود می‌تواند مقررات ویژه‌ای برای صادرات اجناس وضع نماید.

۱۱۴۵. گزینه ۱ (متن صفحه ۲۳ و ۲۶)
 بیت صورت سؤال مربوط به ختم نبوت است و تحریف‌ناپذیری قرآن از موارد زمینه‌ساز آن است.

۱۱۴۶. گزینه ۳ (متن صفحه ۱۸ و تدبر در قرآن صفحه ۱۷)
 با توجه به آیات قرآن که می‌فرماید: «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود. و آنچه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم» نتیجه می‌گیریم که آن چه که خداوند به پیامبران وحی کرده با آن چه بر پیامبر اکرم (ص) سفارش کرده ارتباط و پیوند دارد. دین به معنای راه و روشی است که خداوند برای زندگی انسان‌ها برگزیده است.

۱۱۴۷. گزینه ۲ (تدبر در قرآن صفحه ۷)
 «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.» و طبق آیه ۷۸ سوره حج، «این دین، آیین پدرتان ابراهیم است.»

۱۱۴۸. گزینه ۴ (متن صفحه ۱۸)
 به سبب این ویژگی‌های مشترک (فطرت)، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است برساند. این برنامه مشترک اسلام نام دارد.

۱۱۴۹. گزینه ۴ (متن صفحه ۲۵)
 در کنار قوانین ثابت و متغیر، اسلام برای حاکم نظام اسلامی، اختیارات ویژه‌ای در نظر گرفته است که این اختیارات بیشتر در مواردی است که یک مورد مهم یا یک مورد مهم‌تر در تضاد قرار گیرد.

۱۱۳۰. گزینه ۴ (تدبر در قرآن صفحه ۱۷ و متن صفحه ۲۶)
 چون خداوند در آیه ۱۹ سوره آل عمران می‌فرماید: «قَطْعًا دِينَ نَزْدِ خُدَا اِسْلَامِ اِسْتِ، پَسِ اِگْرِ كَسِيْ دِيْنِيْ جِزِ اِسْلَامِ اِخْتِيَارِ كُنْدِ اَزِ اَوْ پَذِيْرْتِهْ نِيْسْتِ، مَنْظُوْرِ اَزِ كَلْمَةِ اِسْلَامِ دَرِ اَيْنِ اَيِّهْ «دِيْنِ خَاتَمِ» مِيْ بَاشْدِ، چُونِ تَحْرِيْفِ نَشْدِهْ اِسْتِ.»

۱۱۳۱. گزینه ۴ (تدبر در قرآن صفحه ۱۷)
 ابتدای این آیه در پی این است که یکی بودن اصول ادیان را مطرح کند و در انتهای آیه توصیه شده است که در دین تفرقه نکنید.

۱۱۳۲. گزینه ۴ (متن صفحه ۱۸)
 رد گزینه: در گزینه (۱) و (۲) فطرت را قابل تغییر فرض کرده است در صورتی که فطرت در بین همه انسان‌ها مشترک و غیر قابل تغییر است و اگر فطرت مشترک نباشد نمی‌توان دین واحدی را به انسان‌ها توصیه کرد.
 گزینه (۳): همه انسان‌ها از ویژگی‌های فطری برخوردارند.

۱۱۳۳. گزینه ۳ (متن صفحه ۱۹)
 استمرار و پیوستگی در دعوت سبب شد (علت) تعالیم الهی در میان مردم ریشه بزند و جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ آنان شود. (معلول)

۱۱۳۴. گزینه ۳ (متن صفحه ۲۳)
 در طول زمان به قرآن نه یک کلمه اضافه شده و نه یک کلمه از آن کم شده است. پس گزینه «۳» حاوی مفهوم صحیحی نیست.

۱۱۳۵. گزینه ۴ (متن صفحه ۱۸)
 آیه «أَنَا هُدَيْنَا السَّبِيلَ ...» به یکی از ویژگی‌های فطری مشترک اشاره دارد و این که همه انسان‌ها از استعداد تفکر و قدرت اختیار برخوردارند. در بیان قرآن تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.

۱۱۳۶. گزینه ۴ (متن صفحه ۱۹)
 محورهای اصلی برنامه دین واحد عبارتند از:
 ۱) ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک که گزینه «۱» به آن اشاره دارد.

که می‌فرماید: «اهل کتاب در آن، راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت»، علت اختلاف اهل کتاب در دین، ستمگری و حسد آن‌ها نسبت به پیامبر (ص) بود. بنابراین، گزینه‌های «۲» و «۳» که به مفاهیم دیگری اشاره نموده، نادرست است. **گزینه ۱:** زیرا اهل کتاب در برابر دعوت پیامبر (ص) آگاهانه مخالفت کردند، نه دعوت پیامبر خود.

(متن صفحه ۱۷)

۱۱۵۲. **گزینه ۴**

در صورت سؤال بر علت اختلاف اهل کتاب در دین که آگاهانه بود و ناشی از طغیان و ظلم آنان در برابر دعوت پیامبر (ص) بود و موجب نافرمانی از امر خداوند که همان عدم اختلاف در دین است، تأکید شده است.

(متن صفحه ۲۳)

۱۱۵۳. **گزینه ۱**

آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی، علت یا زمینه‌ساز ختم نبوت است. با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم (ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب، نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

بنابراین، صیانت (حفظ و نگهداری) قرآن از تندباد دیرینه تحریف، معلول عنایت الهی و اهتمام پیامبر (ص) است.

توجه کنید که قسمت سوم سؤال در هر ۴ گزینه صحیح است.

(متن صفحه ۱۷)

۱۱۵۴. **گزینه ۲**

خداوند در آیه ۱۳ سوره شوری می‌فرماید: «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آن چه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.»

(متن صفحه ۱۷ و ۱۹)

۱۱۵۵. **گزینه ۴**

ریشه پیدایش ادیان مختلف، ناشی از اختلاف اهل کتاب در دین اسلام است که آیه «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند». حاکی از آن است.

تبلیغ دین الهی متناسب با زبان خاص مردم هر زمان، به رشد تدریجی سطح فکر مردم اشاره دارد.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۱۵۶. **گزینه ۴**

صورت سؤال بر «واحد بودن دین» تأکید دارد. عبارتی که به برنامه واحد الهی، یعنی اسلام به معنای «تسلیم بودن در برابر خداوند» اشاره دارد.

(متن صفحه ۱۹)

۱۱۵۷. **گزینه ۳**

لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف، دین الهی را تبلیغ می‌کردند. محتوای اصلی دعوت پیامبران یکسان است و همه آن‌ها یک دین آورده‌اند، با این وجود، تعالیم انبیا در برخی احکام فرعی تفاوت داشته است.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۱۵۸. **گزینه ۴**

آیه صورت سؤال می‌فرماید: «اهل کتاب در آن، راه مخالفت نپیمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت». اختلاف اهل کتاب از ستمگری و حسد آنان نسبت به پیامبر (ص) بود نه ناآگاهی آنان از ظهور پیامبر خاتم. به دلیل این که هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد. (بنابراین ناآگاه نبودند).

(متن صفحه ۱۹ و ۲۰)

۱۱۵۹. **گزینه ۳**

این حدیث پیامبر (ص) بیانگر «رشد تدریجی سطح فکر مردم» است. پیامبران اصول ثابت دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان می‌کردند و متناسب با درک آنان سخن می‌گفتند. با توجه به این توضیح، گزینه «۳» پاسخ صحیحی است.

(متن صفحه ۱۹ و ۲۰)

۱۱۶۰. **گزینه ۴**

حدیث پیامبر (ص) که در صورت سؤال آمده حاکی از رعایت سطح درک انسان‌ها در ابلاغ پیام الهی است و بر همین مبنا یکی از علل آمدن پیامبران متعدد، رشد

(متن صفحه ۲۳ و ۲۴)

۱۱۴۵. **گزینه ۴**

علل ختم نبوت عبارتند از:

۱) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
۲) حفظ قرآن از تحریف
۳) انطباق نیازهای جدید با اصول ثابت که زمینه‌ساز تکامل جامعه انسانی شد. منظور از «نیازهای حادث» یعنی «نیازهای جدید»، روش‌ها و شیوه‌های برخورد با مسائل که مطابق با نیازهای جدید اعمال می‌گردد، همان تشخیص شکل‌های خاص و نیازهای متغیر هستند که مبین «توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت» است و از عوامل ختم نبوت یا بی‌نیازی از پیامبر (ص) می‌باشد.

(متن صفحه ۱۹)

۱۱۴۶. **گزینه ۳**

یکی از علل تجدید نبوت، «استمرار و پیوستگی در دعوت» است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف، دین الهی را تبلیغ می‌کردند. این تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزو سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.

(متن صفحه ۲۰)

۱۱۴۷. **گزینه ۳**

در این تست، قسمت اول هر ۴ گزینه صحیح می‌باشد و از علل آمدن پیامبران متعدد می‌باشد؛ ولی عبارتی که با قسمت دوم سؤال متناسب باشد، گزینه «۳» است. پیامبر (ص) در خصوص بیان دین الهی در خور فهم و اندیشه انسان‌ها فرموده‌اند: «أنا معاشر الانبياء أمرنا أن نكلم الناس على قدر عقولهم»

(متن صفحه ۱۹ و ۲۰)

۱۱۴۸. **گزینه ۳**

حدیث «أنا معاشر الانبياء أمرنا أن نكلم الناس على قدر عقولهم» بیانگر رشد تدریجی سطح فکر مردم است که از علت‌های آمدن پیامبران متعدد می‌باشد.

راهنمای آدرس یاب

اگر قرار باشد آدرسی رو که به بارفتید تو خاطر تون بسپارید، باید روی یه نشونه از اون آدرس زوم کنید که بعدها اگر رفتید سراغش بتونید بازم پیداش کنید. (حتماً شما هم قبول دارید که حفظ همه جزئیات یه چیزی تو مایه‌های غیر ممکنه). یادتون نره که در درس دینی هم این قضیه صادق. آگه دیدید مواردی که باید به خاطر بسپارید خیلی زیاده و مثلاً نمی‌تونید آیات و احادیث مرتبط با یه عنوان رو حفظ کنید، بهترین کار اینه که یه نشونه تو اون آیه یا حدیث، گیر بیارید، یه نشونه خوب و به یاد موندنی.

یه مثال و والسلام:

اگه می‌خواید بین این همه آیه و حدیث به یاد بیارید که «رشد تدریجی سطح فکر مردم، با کدوم یکی مرتبطه، خیلی راحت می‌تونید کلمه «عقولهم» رو که به سطح فکر ربط داره، نشونه قرار بدید. «أنا معاشر الانبياء أمرنا أن نكلم الناس على قدر عقولهم» (این جور دیگه بین گزینه‌ها گم نمی‌شید).

(متن صفحه ۱۹)

۱۱۴۹. **گزینه ۲**

یکی از علل تجدید نبوت، «استمرار و پیوستگی در دعوت» است. لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف دین الهی را تبلیغ می‌کردند. این تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزو سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۱۵۰. **گزینه ۳**

با دقت در ادامه آیه که می‌فرماید: «مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند» درمی‌یابیم که «آگاهی آنان از حقیقت» صحیح است و با توجه به عبارت «آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت» بی‌می‌بریم «طغیان و حسد با وجود درک واقعیت» که همگی در گزینه «۳» آمده، صحیح است.

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

۱۱۵۱. **گزینه ۴**

آیه ذکر شده در صورت سؤال، بیانگر علل (منشأ) اختلاف در دین یا چند دینی است. عبارت «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است» مبین واحد بودن دین خدا می‌باشد که این مفهوم در گزینه «۳» و «۴» آمده است ولی با توجه به ادامه آیه

درس ۳

پایه یازدهم

(متن صفحه ۳۴)

۱۱۷۲. گزینه ۱

معجزه آخرین پیامبر الهی که می‌خواهد از جانب خداوند برای همه زمان‌ها باشد، باید به گونه‌ای باشد که:

- ۱) مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق بشری بدانند.
- ۲) آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند.

(متن صفحه ۳۴)

۱۱۷۳. گزینه ۲

خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن شک دارند، پیشنهاد کرده است تا کتابی همانند آن را بیاورند و برای اینکه عجز و ناتوانی آنها را نشان دهند این پیشنهاد را به ده سوره کاهش داده است و برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان، پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آنها داده است.

(آیه صفحه ۳۴ و متن صفحه ۳۵)

۱۱۷۴. گزینه ۳

عبارت «فأتوا» فعل امر بوده و بیانگر دعوت است و پاسخ به آن نشان می‌دهد که قرآن الهی نیست و انسان‌ها هم قادر به آوردن مثل آن هستند.

(متن صفحه ۳۳)

۱۱۷۵. گزینه ۲

اندیشمندان اسلامی آن را معجزه می‌نامند؛ زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار می‌شود.

(آیه و متن صفحه ۳۴ و ۳۵)

۱۱۷۶. گزینه ۱

عبارتی که در صورت سؤال مطرح شده بیانگر این است که منکرین قرآن حتی با همکاری هم نخواهند توانست کتابی مانند قرآن را بیاورند. (این به معنای الهی بودن قرآن است.)

(متن صفحه ۳۶ و ۳۷)

۱۱۷۷. گزینه ۱

اشاره سؤال به «ادیبان» نشان‌دهنده توجه به جنبه لفظی قرآن است و اعجاز لفظی حتی برای مخالفان نیز غیر قابل انکار است.

(متن صفحه ۳۷)

۱۱۷۸. گزینه ۲

اعجاز لفظی قرآن، از همان آغاز نزول مورد توجه همگان و حتی مخالفان قرار گرفته بود. ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمه‌ها و جمله‌ها، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار سبب شده بود که سران مشرکان، مردم را از شنیدن قرآن منع کنند و اگر کسی برای شنیدن قرآن نزد پیامبر (ص) می‌رفت یا از پشت دیوار خانه پیامبر، به قرآن خواندن ایشان گوش فرا می‌داد، او را مجازات می‌کردند. بررسی سایر گزینه‌ها؛

گزینه‌های «۱» و «۲» مربوط به اعجاز محتوایی قرآن می‌باشند و گزینه «۴» مربوط به مبارزه طلبی قرآن است.

(آیه و متن صفحه ۳۸)

۱۱۷۹. گزینه ۴

آسان‌ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم، آوردن سوره‌ای مشابه یکی از سوره‌های این کتاب است. (عبارت «لا یأتون بمثله» نشان می‌دهد که نمی‌توان سوره‌ای مثل قرآن آورد.)

(متن صفحه ۳۷)

۱۱۸۰. گزینه ۱

ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمه‌ها و جمله‌ها، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار سبب شده بود که سران مشرکان، مردم را از شنیدن قرآن منع کنند و اگر کسی برای شنیدن قرآن نزد پیامبر (ص) می‌رفت، یا از پشت دیوار خانه پیامبر، به قرآن خواندن ایشان گوش فرا می‌داد، او را مجازات می‌کردند.

(تدبیر در قرآن و متن صفحه ۳۸)

۱۱۸۱. گزینه ۱

آیه ذکر شده در صورت سؤال مربوط به «انسجام درونی در عین نزول تدریجی» است که جنبه‌ای از اعجاز محتوایی است.

(آیه و متن صفحه ۳۴)

۱۱۸۲. گزینه ۳

خداوند به کسانی که به الهی بودن قرآن شک دارند پیشنهاد می‌دهد که سوره‌ای همانند قرآن بیاورند. این پیشنهاد هم ناظر به اعجاز لفظی قرآن است و هم اعجاز محتوایی و تفاوت معجزات پیامبران گذشته با معجزه پیامبر (ص) این است که فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده است.

تدریجی سطح فکر مردم است و آمدن پیامبران برای این بوده است که دین الهی را در خور فهم و اندیشه‌های دوران خود بیان کنند.

۱۱۶۱. گزینه ۴

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

آیه «اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند.» ریشه پیدایش ادیان مختلف را ظلم و حسد عده‌ای از اهل کتاب پس از آگاهی آنان از حقیقت بیان نموده است.

با توجه به ابتدای آیه که می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است.» پیدایش ادیان مورد قبول قرآن نیست، زیرا دین الهی واحد است.

۱۱۶۲. گزینه ۱

(تدبیر در قرآن صفحه ۷)

منشأ اختلاف، ستمگری و حسد اهل کتاب نسبت به پیامبر (ص) بود. با توجه به این که هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد ولی مبلغان دینی و مذهبی با وجود این که نسبت به دین اسلام علم و آگاهی داشتند، چون منافع خود را در خطر می‌دیدند از روی طغیان، ظلم و حسد همه را نادیده گرفتند.

۱۱۶۳. گزینه ۱

(متن صفحه ۱۹ و ۲۰)

حدیث ذکر شده در صورت سؤال به «رشد تدریجی سطح فکر مردم» که از علل تجدید نبوت است اشاره دارد.

۱۱۶۴. گزینه ۴

(تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

«اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»

۱۱۶۵. گزینه ۲

(متن صفحه ۱۹ و ۲۰)

حدیث موجود در صورت سؤال، بیانگر «رشد تدریجی سطح فکر مردم است» که از علل تعدد انبیا می‌باشد.

۱۱۶۶. گزینه ۲

(متن صفحه ۱۸)

به سبب ویژگی‌های فطری، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده است برساند. این برنامه، اسلام نام دارد که به معنای تسلیم بودن در برابر خداوند است. حقیقت دین دارای ماهیتی است که بهترین معرف آن لفظ اسلام است. دقت کنید که دین خدا در تمام دوره‌ها با نام «اسلام» در میان مردم معروف نبوده است.

۱۱۶۷. گزینه ۳

(متن صفحه ۱۹)

حدیث ذکر شده در صورت سؤال به «رشد تدریجی سطح فکر جوامع» اشاره دارد که از دلایل تعدد انبیا الهی، ضمن وجود و قبول یک برنامه می‌باشد.

۱۱۶۸. گزینه ۱

(متن صفحه ۱۸)

به سبب ویژگی‌های مشترک (فطرت)، خداوند یک برنامه کلی به انسان‌ها ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقتشان است برساند.

۱۱۶۹. گزینه ۱

(متن صفحه ۲۰)

به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد یا به گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد. بنابراین، به فراموشی سپرده شدن تدریجی تعلیمات انبیا معلول (نتیجه، بازتاب، ثمره) ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت بود.

۱۱۷۰. گزینه ۴

(متن صفحه ۲۰)

طبق این حدیث، پیامبران دین واحد الهی را در خور فهم و درک انسان‌های دوران خود بیان می‌کردند.

۱۱۷۱. گزینه ۴

(متن صفحه ۲۰ و تدبیر در قرآن صفحه ۱۷)

حدیث موجود در صورت سؤال، مبین رشد تدریجی سطح فکر مردم است و منشأ اختلاف و چند دینی آن دسته از دانشمندان دینی بودند که در مقابل دعوت پیامبر مقاومت می‌کردند.